

LOCURI SFINTE ȘI SFINȚI, ÎN ITALIA

Italia este unul din centrele creștine cele mai bogate în locuri sfinte. Aici se află moaștele multor sfinți.

AMALFI: orășel cu vedere la Marea Tireniană, precum și întreaga Coastă Amalfitană, sunt de o frumusețe surprinzătoare.

Catedrala Sf. Andrei (sec. 11) – se află: **moaștele Sfântului Apostol Andrei**, aduse

de Cruciați în anul 1208. O parte din prețioasele moaște ale Sfântului Andrei sunt păstrate în criptă, în timp ce altele, precum capul, sunt păstrate direct la etajul superior al catedralei. Partea occipitală a capului se păstrează în prezent în capela Reconcilierii, în partea dreaptă a catedralei, iar în nava stângă se află o statuie raclă ce-l înfățișează pe sfântul Andrei. Din Basilica Crucifixului, printr-o scară, ajungem la cripta din secolul al XIII-lea a catedralei. Spațiul este bogat decorat cu fresce care acoperă pereții și bolțile, majoritatea de origine secolului al XVII-lea, multe scene cu fresce se referă la Patimile lui Hristos. În centrul criptei subterane se află un altar cu trei statui mari. Cea principală, în

bronz, îl înfățișează pe Sant'Andrea, iar pe laterale alte două sculpturi din marmură înfățișând pe Sfântul Laurențiu și pe Sfântul Stefan. Sub altar se află o sticlă de cristal în care se adună „Mana”, un lichid dens din mormântul apostolului. Pe luneta de deasupra scărilor care duc la catedrală se află o frescă cu prima minune a Sfântului săvârșită la Amalfi.

AMANDOLA:

Biserica Sf. Agostino din Amandola, Santuarul Fericitului Antonio – se află: **moaștele Fericitului Antonio** (catolic, 1355 – 25 ian. 1450). S-a născut în Amandola din părinți credincioși, cinstiți și muncitori, care l-au avut când erau deja înaintați în vârstă, au considerat copilul un dar prodigios pentru rugăciunile lor. Prima instrucțiune i-a fost dată de călugării benedictini. Devine un om de mare maturitate duhovnicească, ocupat în întregime de slujirea sfântă și apostol zelos al Domnului, foarte dedicat rugăciunii, privegherilor și pocăinței, dobândind astfel acea libertate interioară care l-a condus a acorda înțâietate absolută dragostei lui Dumnezeu și slujirii Bisericii după exemplul Sfântului Nicolae de Tolentino. Faima de sfințenie a lui sf. Nicolae da Tolentino l-a atras să se alăture augustinienilor din Amandola. A trăit o viață

de privațiuni severe, de austeritate, de penitență și rugăciune atât ziua cât și noaptea. Nu a mâncat niciodată carne, postea 3 zile pe săptămână. Mâncarea lui obișnuită era pâine cu niște leguminoase sau legume. Vremurile erau grele, si-a suflecat mânecile, i-a ajutat pe cei săraci, pe bolnavi, pe cei care se confruntau cu imoralitate, cu formele de violență. În 1464 municipalitatea i-a recunoscut titlul de apărător al poporului. Cu iz de legendă, se povestește cum în Amandola a oprit hoarda de soldați care alergau să atace orașul. A fost hirotonit preot în jurul anului 1380, în jurul vârstei de 25 de ani. Ascultarea l-a condus la Tolentino să fie sacristan la mormântul Sf. Nicolae, rămânând acolo timp de 12 ani. Din Tolentino, în 1397, s-a mutat în Puglia. În 1400, la vârsta de 45 de ani, Fericitul Antonio s-a întors la Amandola: întoarcerea sa a fost un eveniment festiv pentru credincioși. A devenit imediat un punct de referință precis pentru oricine caută o soluție. A reușit să trăiască viața de mănăstire cu deplină intensitate, precum și cu participarea eclezială și socială. A fost de mai multe ori prior al mănăstirii Sf. Agostino pe care a reconstruit-o împreună cu biserica. Pentru toate marile inițiative nu au lipsit grijile, problemele și suferințele, dar totul a fost depășit. Oamenii au apelat la el și ei pentru a obține ploaia, iconografia îl înfățișează adesea cu norii în mână. El a cultivat un devotament tandru față de patima Mântuitorului și față de Fecioara Îndurerată. În Sanctuar se află o Pietà de teracotă (statuia Fecioarei cu Fiul ei mort în genunchi), în fața ei, Fericitul și-a petrecut multe nopți în rugăciune. Fizicul robust i-a permis să facă pelerinaje frecvente la sanctuarele mariane, la cel din apropiere al lui Ambro și la cele îndepărtate din Loreto și Tolentino, la care a ajuns pe jos în 1432 la vârsta de 77 de ani. A murit la frumoasa vârstă de 95 de ani, la 25 ianuarie 1450. A cerut ca trupul său să fie îngropat în pământul gol, dar au avut loc evenimente prodigioase care i-au determinat pe augustinieni să ofere fratelui lor o înmormântare mai demnă. În mănăstirea din Amandola locuia un anume Fra Egidio da Tolentino care ocupa funcția de primar sau procurator. A suferit de pietre la rinichi. În timpul unei colici care l-a făcut să aibă un spasm chinuitor timp de cinci zile, a început să-l invoce cu încredere pe Fericitul Antonio. După a cincea zi a reușit în cele din urmă să adoarmă și l-a văzut în vis pe Fericitul care s-a apropiat de patul său și a făcut semnul crucii peste el. S-a trezit cu tresărire și a înțeles imediat că toate tulburările chiar dispăruseră. I-a mulțumit Cerului, dar nu a vorbit cu nimeni despre cele întâmplate. Dar în noaptea următoare a visat încă o Doamnă maiestuoasă, Sfânta Fecioară, care îl însoțea pe Fericitul Antonio. Ea i-a reproșat cu blândețe că nu a dezvăluit beneficiul și i-a cerut să facă ceea ce Fericitul ar fi făcut, apoi a dispărut. Fericitul i-a spus atunci că planul lui Dumnezeu era ca trupul său să fie exhumat și așezat într-un loc mai vrednic. Tunica monahală a fost găsită umedă și putrezită, dar trupul Fericitului era uscat și frumos, absolut nestricăcios, încă moale și flexibil și emana un parfum dulce. Astfel, după 3 ani, în 1453 trupul său a fost scos din mormântul comun al călugărilor, și a fost așezat într-un chivot de lemn deasupra unui altar care poartă numele lui. În 1641 a fost plasat într-un sarcofag de lemn lucrat de Domenico Malpiedi, care în 1897 a fost înlocuit cu altul din marmură. În

1798 soldații au extras cadavrul din sarcofag și au făcut ravagii. S-a întocmit „Cartea minunilor”, în care cele mai notabile minuni au fost treptat consemnate de către notarul public. Cartea merge până în 1756 și se remarcă vindecări bruște ale infirmilor, paraliziiilor, orbilor, epilepticilor, victimelor ciumei, eliberării de nenorociri grave și chiar învieri ale morților. Cartea scrisă de mână era ținută sub urnă. Din această carte au fost deduse mai ales cele 155 de minuni examinate pentru beatificarea lui Antonio. Unele dintre aceste minuni au fost pictate în frescă pe pereții Sanctuarului de Orazio Orazi da Camerino (1908). La 10 ani de la moartea sa, Consiliul Local a hotărât să-i sărbătorească memoria. Cultul său a fost recunoscut oficial de Clement al XIII-lea în 1759, care l-a atribuit numărului de fericiți, recunoscându-i cultul din vremuri imemorabile.

ANCONA:

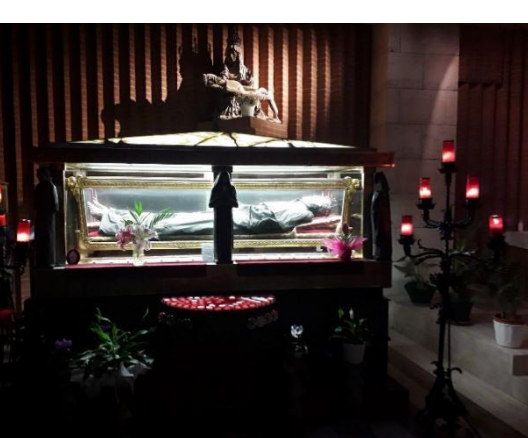
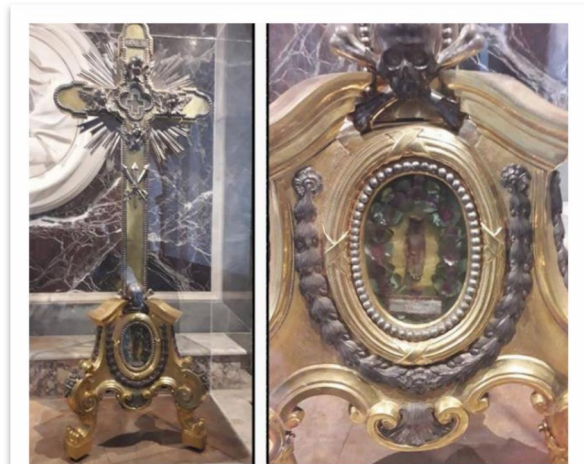
✚ **Catedrala San Ciriaco din Ancona** este o Biserică medievală, un înalt exemplu

de artă romanică amestecată cu elemente bizantine și gotice, care domină de sus orașul și se află pe locul fostei acropole a orașului grecesc. Săpăturile efectuate în 2016 au demonstrat că un templu italic, probabil dedicat Afroditei, a existat pe site încă din secolul al III-lea î.Hr. Pe deasupra, în secolul al VI-lea d.Hr., a fost

construită o biserică paleo-creștină: aceasta avea o navă și trei coridoare cu intrarea orientată spre sud-est (unde se află actuala Capelă a Crucifixului). Unele rămășițe din ea încă existente includ un pavaj de mozaic și pereții perimetrali. În 995–1015 a fost construită o nouă biserică, care a păstrat zidurile originale. În 1017 bazilica renovată.

◆ În Catedrala din Ancona este păstrat **un fragment din lemnul Sfintei Cruci** a răstignirii Domnului Iisus Hristos.

◆ La Catedrala din Ancona sunt și **moastele Sfântul Chiril (San Ciriaco)**, un important ierarh al creștinătății. San Ciriaco s-a născut la Ierusalim cu numele de Iuda. În anul 326, împărăteasa Elena, mama lui Constantin, a mers la Ierusalim pentru a găsi Adevărata Cruce, pe care Iisus fusese răstignit. Aici a aflat că un rabin, pe nume Iuda, cunoștea locul unde fusese îngropată Crucea. Dar Iuda, un rabin evreu, nu a vrut să dezvăluie informațiile

ușor identificată, fiind singura care avea cuie bătute în ea, fiindcă cei doi tâlhari fuseseră legați cu funii pe crucile lor, dar pentru o mai bună verificare, crucea a fost așezată peste un mort, care a înviat și a rostit cuvinte de slavă lui Dumnezeu. În acel moment Iuda, la vederea aceluia miracol, s-a convertit la creștinism. A fost botezat de Macarie, episcopul Ierusalimului, în prezența Elenei, și a luat numele de Ciriaco (care, din greacă, înseamnă „dedicat Domnului”). După convertire, Ciriaco a lucrat activ pentru răspândirea credinței și în studiul Evangheliilor. În 327 Papa Silvestru I l-a consacrat episcop. A ajuns la Ancona, unde venise să venereze faimosul Sanctuar Sf. Stefan în care au avut loc multe minuni. În 363 a făcut o călătorie în țara natală. Aici împăratul Iulian apostatul l-a pus în închisoare și chinuit pentru credința lui creștină. Tradiția enumeră următoarele torturi suferite de San Ciriaco: mutilarea mâinii drepte; ingestia forțată de plumb topit; ars pe un gratar și biciuit; aruncat într-o groapă plină de șerpi veninoși; scufundat în bitum clocotit; străpuns inima cu o sabie. După aceasta, sf. a murit. Trupul martirului a fost îngropat la Ierusalim, într-o peșteră de pe Muntele Calvar. La 8 august 418, trupul a fost transferat la Ancona, în biserica Santo Stefano. În 1097, moastele au fost transferate la biserica San Lorenzo, care din acel moment a fost numită San Ciriaco. Sf. Chiriac (Ciriaco) este expus și astăzi în cripta Catedralei din Ancona. Este amintit de Biserica Catolică pe 4 mai.

◆ **Sfântul Marcellin (Marcellino) din Ancona** → a trăit în secolul al VI-lea, s-a născut în familia Boccamajore, a fost al șaselea episcop de Ancona, între 550 și 568, anul morții sale. Era considerat „om sfânt și plin de râvnă. El și-a salvat orașul de la un incendiu: Marcellin avea gută și a fost obligat să fie transportat de servitori. Când a izbucnit incendiul, locuitorii nu l-au mai putut stinge, iar orașul era amenințat cu distrugerea completă. Sfântul episcop s-a lăsat dus în fața focului cu Sfânta Evanghelie în mâini, a fost plasat acolo unde focul a fost cel mai vehement. Era atât de aproape de foc încât, un glob de flăcări a sărit în

afla în posesia sa: dar după ce a fost plasat în interiorul unei cisterne goale timp de șase zile, fără hrană și apă, a informat-o pe împărăteasă despre ceea ce știa. Crucea a fost găsită la 3 mai 326, împreună cu cele ale celor doi tâlhari. Crucea pe care fusese răstignit Mântuitorul a fost

carte, Sfântul a închis-o imediat și focul distrugător s-a stins în oras. Această carte este păstrată în prezent printre moaștele Catedralei, închisă într-o urnă cu cristale. Sf. Marcelin a murit încărcat cu merite, cu regretul întregului oraș, în anul 9 Gennajo 577, după ce a condus Biserica timp de 26 de ani. Si-a glorificat mormântul cu o mulțime de minuni; prin urmare, în secolul al XI-lea a fost transferat la confesiunea subterană a Catedralei, unde, împreună cu Sf. Ciriaco și Sf. Liberio, sunt venerați ca principalii ocrotitori ai orașului.

◆ În partea dreapta a Catedralei se află o icoană de vreo 40 cm înfățișând-o pe Preasfânta Fecioară Maria. Se spune că în 1615, un căpitan venețian pe nume

Bartolo, într-o noapte furtunoasă pe mare, și-a văzut fiul căzând în apă, târât de curenți puternici. Disperat, bărbatul s-a întors către Maica Domnului implorând-o să-l salveze. Rugăciunile căpitanului au fost auzite: tânărul a supraviețuit în mod miraculos și în semn de recunoștință tatăl său a decis, odată aterizat în portul Ancona, să doneze catedralei acest tablou. Maica Domnului este înfățișată cu o coroană de aur, o mantie albastră și are fața ușor înclinată în jos, cu ochii pe jumătate închiși. De-a lungul timpului, Maica Domnului a devenit patrona orașului Ancona. Când vestea venirii trupelor napoleoniene a ajuns la Ancona, locuitorii, îngrijorați de soarta lor, au început să se

roage. Napoleon nu numai că va invada orașul Ancona, dar armata sa va avea puterea deplină, conferită lui de Papă, de a-și însuși la discreția sa numeroasele opere de artă păstrate în lăcașurile de cult. Când armata franceză ajunge în oraș, locuitorii Anconei se aduna în catedrală la rugăciune în fața tabloului și observă o schimbare a chipului Madonei. Ochii par deschiși și îndreptați către credincioși, gura se deschide într-un zâmbet liniștitor. Este 25 iunie 1796. Vestea miracolului se răspândește. Minunea se va repeta de multe ori până în februarie 1797. La 10 februarie 1797, Napoleon a ajuns la Ancona și, avertizat despre ceea ce se întâmplă, a ajuns la catedrală cu intenția de a opri rugăciunile credincioșilor prin distrugerea picturii care unise întreg orașul. Ajuns înăuntru, ia tabloul în mână, observă colierul de perle și pietre prețioase așezat drept coroană și, când este gata să-l apuce, generalul apare ezitant, devine palid la față și, părăsind pe neașteptate tabloul, ordonă să fie acoperit cu o cârpă. Cert este că Napoleon lasă pictura la locul ei și fenomenul prodigious al Madonei del Duomo capătă un ecou vast.

◆ În muzeul diecezan din Ancona se află o raclă din secolul al XV-

lea care conține **piatra sf. Stefan**, una dintre cele folosite pentru lapidarea acestui martir creștin.

✚ In **Biserica dei Santi Pellegrino e Teresa (Piazza del Senato) din Ancona** se

găsește **racla Sfântului Mucenic Dasie** cu inscripția greacă: „Aici zace Sfântul martir Dasios, adus din Durostor.” Sf. Dasie a fost soldat în armata romană în secolele III-IV. A fost arestat pentru credința lui și

condamnat la moarte, fiind martirizat în cetatea Axiopolis (Cernavodă), împreună cu alți doi martiri. Saturnaliile erau o sărbătoare păgână foarte renumită în Imperiul Roman în care, timp de o săptămână, aveau loc multe spectacole publice (lupte, gladiatori, circ, curse), se dansa și se desfrâna. Avea loc și un ritual special, se trăgea la sorti un soldat care era desemnat "rege al Saturnaliilor" și care vreme de treizeci de zile putea săvârși orice exces, în public, spre amuzamentul mulțimii. În data de 17 noiembrie 304, "rege" al sărbătorii păgâne a fost ales soldatul roman Dasie. El refuză și mărturisește în fața dregătorului: „Eu ți-am spus și îți spun că sunt creștin și nu slujesc împăratului pământesc, ci Împăratului ceresc și primesc darul Lui, trăiesc din harul Lui și mă îmbogățesc din negrăita Lui iubire de oameni. Eu mărturisesc că sunt creștin, precum am arătat adeseori, și nu mă supun nimănui altuia decât Unuia, curatului și veșnicului Dumnezeu, Tatăl, Fiul și Sfântul Duh, cel în trei nume și fete, dar de o singură ființă. Iată, pentru a treia oară mărturisesc cu glasul credința în Sfânta Treime pentru că, întărit fiind printr-Însa, biruiesc și nimicesc îndată nebunia diavolului.” După multe chinuri, Sfântului Dasie i s-a tăiat cinstitul cap, în ziua de 20 noiembrie 304. Sfintele moaște ale fericitului mucenic al lui Hristos au fost păstrate la Durostorum până în anul 579, după care, pentru a fi păzite de năvălirea avarilor, au ajuns la Ancona.

✚ Resturile **Bisericii Sfânta Ana din Ancona**, inițial intitulată **Sf. Maria in Porta Cipriana**, a fost o biserică greacă ortodoxă, distrusă în aprilie 1944, din

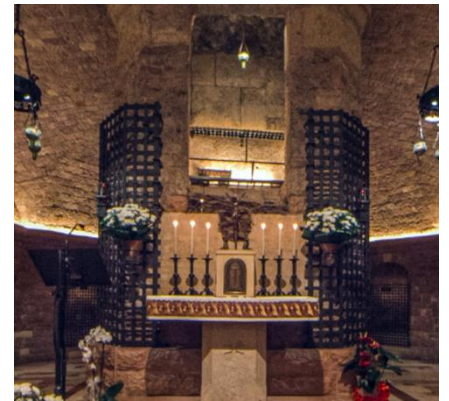

cauza bombardamentelor din timpul celui de-al doilea război mondial. Din clădire au rămas puține resturi din zidurile de piatră și cărămidă. A fost construită în secolul al XIII-lea pe fundațiile zidurilor antice grecești ale Anconei, cu puțin timp înainte de extinderea noilor ziduri ale orașului în 1221 și a fost acordată oficial comunității ortodoxe grecești în 1524, de Papa Clement al VII-lea. Prima

asociere a bisericii cu comunitatea greacă din Ancona datează din 1380, când un reprezentant papal a donat orașului câteva relicve prețioase, inclusiv **piciorul drept al Sfintei Ana**. Moaștele au fost depuse în biserica Santa Maria din Porta Cipriana. Din biserica bombardată au rămas șapte icoane bizantine, astăzi păstrate în muzeul eparhial din Ancona. Dintre acestea, trei sunt expuse publicului, și anume: o icoană a **Fecioarei Maria cu Pruncul și Sfânta Anna**, o icoană a **Fecioarei Maria cu Pruncul** și o icoană a **sfântului Nicolae din Mira**, toate tempera pe lemn ale școlii italo-cretane datând din secolul al XVI-lea. Clopotele bisericii Sf. Ana, originale din secolul al XIV-lea, și o parte din iconostas, îndepărtate de pompierii după bombardament, au fost plasate în Muzeul Eparhial. Prezența antică a clădirii distruse este mărturisită de o placă aplicată în 1956 pe o casa din apropierea locului.

ASSISI: Biserica Sfântului Francesco (Francisc), una dintre cele mai importante locuri ale pelerinajului creștin din Italia – se află: **rămăsitele sf. Francesco, protectorul Italiei**, (sfânt catolic, născut în anul 1182). Francisc de Assisi era renumit pentru băutură și petrecere în tinerețe. După ce a luptat într-o bătălie dintre Assisi și Perugia, Francesco a fost capturat și închis pentru răscumpărare. A petrecut aproape un an în închisoare și a început să primească viziuni legate de Dumnezeu. După eliberarea sa din închisoare, Francisc se reîntoarce la Assisi și începe a se amesteca printre cei săraci, a vizita spitalele, a petrece multe ore în fața unui **Crucifix din bisericuța Sf. Damian**. Aici se ruga astfel: „*Dumnezeule Preaînalt, luminează cu lumina ta întunericul inimii mele. Dăruiește-mi o Credință dreaptă, o Speranță neclintită, o Dragoste desăvârșită*”. Odată, în timpul unei rugăciuni pline de fervoare, Iisus de pe cruce i-a spus: „*Francesco, mergi și repară biserica mea!*” Gândindu-se la starea jalnică a multor lăcașuri sfinte, oferă o mare sumă de bani pentru refacerea lor, și el însuși adună materialele și contribuie la lucrările de renovare. A abandonat viața de lux și a îmbrățișat o viață spirituală cu totul deosebită. Reputația lui s-a răspândit în toată lumea creștină. Când s-a convertit, mulți locuitori din Assisi, în primul rând tatăl și fratele său, au considerat că și-a pierdut mințile, în timp ce alții, văzând bunătatea lui față de toți oamenii, bucuria netulburată a inimii și seninătatea feței, dragostea față de lăcașurile și slujbele sfinte, au înțeles că în mijlocul lor a apărut un mare apostol al lui Hristos. A predicat și răspândit mesajul său și a câștigat adepții în și în afara Italiei.

În 1320, biserica sf. Francesco a fost îmbogățită cu o nouă relicvă, **Voalul Fecioarei Maria**, oferit de un conte din Manopello, care îl primise de la guvernatorul Damascului, care, la rândul său, îl luase dintr-o biserică din

Ierusalim. Contele a suferit de boală și a făcut jurământ Sfântului Francisc că, dacă se va vindeca, va oferi Voalul călugărilor din Mănăstire, și s-a ținut de promisiune. Voalul a făcut obiectul unor studii ale experților în țesături, care susțin că țesătura lui este veche și este alcătuită dintr-un fel de mătase marina naturală obținută din filamentul pe care unele moluște îl secretă atunci când se agață de stâncă.

La cca. 2 km de biserica sf. Francisc din Assisi este **BISERICA SFÂNTA CLARA**. Clara (sau Chiara) a fost fata unui nobil italian. Fiind influențată de spiritualitatea lui Francisc, la vârstă de 19 ani părăsește bunăstarea din casa părintească, urmând pilda și învățătura lui Iisus, își trăiește viața în sărăcie. Francisc o consacră lui Dumnezeu, o călugărește, taie părul bogat al Clarei, îi dă o îmbrăcăminte aspră de culoare cenușie și primește jurământul ei de ascultare, sărăcie și castitate. După scurt timp o urmează mama și sora ei în rândul sufletelor fericite în sărăcia și dezlipirea de cele trecătoare. După moartea Sfântului Francisc, Clara a mai trăit 27 de ani; cu bucurie a văzut cum inițiativa ei, la început o inovație, a fost urmată de multe suflete curajoase nu numai în Italia, ci și în toată Europa. Spre sfârșitul vieții, fiind bolnavă, le ruga pe surori să o ridice între perne, să-i dea în mână material și instrumente, pentru a lucra și ea alături de întreaga comunitate. Chiar înainte de a muri, pe 9 august 1253, a primit scrisoarea papală prin care se aproba solemn regula noului mod de viață călugărească și instituirea Ordinului Clariselor („Ordinului Doamnelor Sărace”). A fost canonizată la doi ani după moartea ei.

Crucifixul Sfântului Damian este păstrat în **biserica Sfânta Clara din Assisi**, și este de fapt o icoană în formă de cruce, în stil bizantin din secolul al XII-lea ➡ reprezintă răstignirea lui Iisus Hristos. Cosma și Damian (prăznuiti pe 17 oct.) au fost frații gemeni, s-au născut în Arabia, au devenit medici pricepuți, au fost arestați prin ordinul prefectului Ciliciei, care le-a cerut sub tortură să renunțe la credința creștină. Cei doi au rămas credincioși credinței lor, fiind atârnați pe o cruce, loviți cu pietre, săgetați și, în cele din urmă, au fost executați prin decapitare. Au împărtășit același sfârșit martiric și cei 3 frați mai mici. Venerarea medicilor martiri Cosma și Damian s-a răspândit repede atât în orient cât și în occident. Pe Crucifixul sf. Damian, Hristos nu apare suferind, ci învingător, cu ochii deschiși. Crucifixul este dominat de chipul luminos al Celui Răstignit, reprezentat în același timp rănit, dar și puternic. Este icoana icoana Crucii Biruitoare, a victoriei vieții asupra morții. Victoria lui este reprezentată în mod explicit, deasupra îl vedem pe Iisus urcând la cer, printre îngeri, ținând crucea în mână, ca un sceptru regal și un steag al biruinței. Sus se vede mâna Tatălui ce-și primește Fiul la dreapta sa. Deasupra aureolei din jurul Capului Mântuitorului, găsim scris în latină IHS NAZARE REX IUDEORU (IISUS NAZARINEANUL, REGELE IUDEILOR). Pe brațul orizontal al crucii sunt, pe fiecare parte, câte doi îngeri și un sfânt. Nu se pot identifica cei doi sfinți de o parte și de alta a crucii, dar ei reprezintă întreaga

umanitate la care a ajuns Evanghelia, fie că sunt doi evangheliști sau doi apostoli, reprezintă oameni și neamuri, adunați în unitate. Este o subliniere a aspectului cosmic al crucii. Sub brațul orizontal al crucii, găsim grupul martorilor majori ai răstignirii și morții lui Iisus pe cruce, doi la stânga (Preasfânta Fecioară Maria și de sf. Ioan, ucenicul preaiubit, cel căruia Iisus muribund i-a încredințat-o pe mama sa) și trei la dreapta (Maria Magdalena, Maria lui Cleopa, mama lui Iacob cel mic și a lui Iosif, și Centurionul, militar roman cu cel mai înalt grad, cel care a vegheat la îndeplinirea procedurii execuției lui Iisus). Tot în grupul martorilor majori, dar desenați mult mai mici, sunt alte două personaje: la stânga, soldatul Longinus, cel care a străpuns coasta lui Iisus și din care a curs sânge și apă, iar în dreapta soldatul Stepaton, cel care i-a întins lui Iisus, înfipt într-un băț, buretele îmbibat în fiere și oțet. La picioarele crucii, în partea sa de jos, găsim șase figuri, din care doar două se mai pot distinge bine, restul fiind destul de șterse, probabil și de numeroasele atingeri și săruturi la persoanelor ce s-au închinat în fața acestei cruci de-a lungul timpului, pe care studiile și tradiția îi identifică cu sfinții patroni ai Umbriei: Sf. Ioan apostolul, sf. Mihail arhanghelul, sf. Rufino, sf. Ioan Botezătorul, sf. Petru și sf. Paul. În dreapta picioarelor celui răstignit se vede un mic cocoș, o aluzie la trădarea lui Petru sau, mai probabil, la răsăritul noului soare, Hristos, adevăratul Răsărit.

BARI: Biserica Sfântului Nicolae – se află: **moaștele Sf. Nicolae**, aduse de italieni din Myra Lichiei, la 9 mai 1087. Moaștele se află în criptă, sub altar, coborând scările din lateral. Sfântului Ierarh Nicolae, Arhiepiscopul Mirelor Lichiei, mare făcător de minuni, a trăit la sfârșitul secolului III și începutul secolului al IV-lea, fiind episcop în Mira Lichiei. A luptat împotriva ereziei lui Arie, a pătimit pentru Hristos datorită împăraților anticreștini din acea perioadă, a fost eliberat din

închisoare în timpul Sfântului Împărat Constantin cel Mare. Sfântul Nicolae este simbolul milosteniei și onestității. Biserica Sfântului Ierarh Nicolae a fost construită în Mira sub ordinea lui Teodosie al II-lea, iar moaștele Sfântului Nicolae au fost puse într-o raclă. În 1086-1087, după ce orașul Mira a fost

cucerit de armatele musulmane, pelerinajul la Sfântul Nicolae a fost oprit, iar moaștele se aflau în pericol. Unui preot cinstit și cucernic, care locuia în Bari (Italia), i s-a arătat noaptea Sfântul Nicolae, zicându-i: „*Mergi și spune poporului acestuia și la tot soborul bisericesc ca, ducându-se în Mira, cetatea Lichiei, să ia de acolo moaștele mele și, aducându-le aici, să le pună în această cetate a Bariului, pentru că nu pot să fiu în*

acel loc pustiu; așa voind Domnul Dumnezeuul meu".

Biserica Sf. Nicolae din Bari este un important loc de pelerinaj pentru întreaga creștinătate. Este un edificiu în stil romanic. Arhitectura bisericii este interesantă,

seamănă cu un castel. În muzeul bisericii sunt numeroase opere de artă, incluzând și o colecție de sfestnice.

Moaștele Sf. Nicolae emană o substanță apoasă tămăduitoare cunoscută sub numele de "mană" sau "mir". În fiecare an, pe data de 9 mai, este colectată această mană care izvorăște din mormântul sfântului. Poate fi dobândit în magazinul bisericii.

Iar imediat de la intrare în catedrală, în partea dreaptă se află o „capelă de relicvii”: o parte din Crucea Domnului, un spin din Coroana de spini a Mântuitorului, moaștele

Sf. Mucenic Longhin și a apostolului Iacov.

În tezaurul bazilicii San Nicola di Bari există multe relicve. Printre acestea se numără și cea care conține **o relicvă osoasă atribuită apostolului Toma**. Relicva datează din 1602-1618 și are forma unui braț drept care ține o sulită, în simbolul antic iconografie a martiriului suferit de apostol și se sprijină pe o bază care conține **o relicvă a Magdalenei**.

BENEVENTO:

Basilica din San Bartolomeo - se află: **moaștele Sfântului Apostol Bartolomeu**. Sf. Bartolomeu a primit mucenicia la Albanopoli, în Armenia. Moaștele sale au fost de mai multe ori mutate în Mesopotamia (Irak-ul de astăzi) și Frigia, însă în anul 580 ele sunt atestate la Lipari, în Sicilia. Despre sosirea miraculoasă a moaștelor Sfântului Apostol, aruncate în mare de către păgânii de pe coasta asiatică, pe insula siciliană, povestește Sfântul Episcop Grigorie de Tours (538-594). În anul 838, din cauza atacurilor arabe din insulă, moaștele au fost mutate la Benevento, de unde, în anul 999, împăratul Ottone al III-lea le-a cerut pentru a le depune în ctitoria sa, biserica San Bartolomeo all'Isola Tiberiana, de la Roma. Însă orașul Benevento a continuat și continuă să susțină că moaștele Sfântului Apostol au rămas la ei (sau cel puțin o parte din ele), și, după cum spune o cronică scrisă pe la 1089-1101, că în locul lor, lui Otone al III-lea i-au fost date, de fapt, moaștele Sfântului Episcop Paulin de Nola. Astfel că, astăzi moaștele Sfântului Apostol Bartolomeu **sunt cinstite și la Benevento, și la Roma**, în bisericile închinat lui, aflându-se sub altarele centrale. Alte moaște de la Sfântul Apostol se mai cinstesc și la Veneția în biserica San Salvador – un braț, iar în biserica San Geremia – o altă bucată de braț adusă la Veneția în anul 1043, de la mănăstirile grecești din Benevento.

CASCIA:

Mănăstirea sfânta Rita - se află: **moaștele Sfintei Rita** - soție, mamă, văduvă, călugăriță ➡ Sfânta făcătoare de minuni imposibile.

Cascia este o comuna cu vreo 5000 de locuitori din provincia Perugia. Asezata pe culmea și panta unei coline, într-un ținut liniștit. Aici s-a născut sfânta Rita din părinți credincioși.

A devenit soție și a avut 2 copii. Sotul Ritei a vădat și a batjocorit pe mulți și din pricina aceasta avea destui dușmani. Rita a readus sufletul sotului ei la Dumnezeu. Gândul de ură și de răzbunare a dispărut din inimă lui. Cercetarea saramurilor și a celor bolnavi a fost întotdeauna pasiunea evlavioasei femei și i-a educat pe cei 2 copii ai săi la fapte de milostenie. Sotul ei, întors pe calea cea bună, o

ajuta în această sfântă datorie. I-au murit părinții, apoi i-a fost ucis sotul. Rita, a avut grija să le ascundă copiilor asasinul tatălui lor și să-i îndemne la iertare. Copiii au murit și ei cam la un an după moartea tatălui lor. Rita, când trecea pe lângă poarta mănăstirilor, i se părea că o putere tainică o atragea acolo înăuntru, și în cele din urmă, iată-o la Cascia, la mănăstirea augustinienelor. Rita, care atât de mult îl iubea pe Hristos, nu putea să nu-l iubească și pe săraci, pe neputincioși. Sfânta femeie, deși atât de iubitoare de singurătate și de reculegere, ieșea la poarta mănăstirii când știa că acolo sunt înrîmături care trebuie mâncate și neputincioși care trebuie ajutați. Ea își luase și sarcina împiedicării scandalurilor publice. Diavolul o ispătea cu păcatul mandriei și rebeliunii, dar a fost învins; iar Domnul a voit să răsplătească virtutea servitoarei sale cu un miracol, cu o minune perpetua. Superiora, pentru a pune la încercare ascultarea bunei novice, îi porunci să ude dimineața și seara o nuia uscată din care, a crescut într-un mod miraculos, o via frumoasă. Rita a simțit întotdeauna o vie dorință după patima Măntuitorului și a fost însemnată cu crucea lui Hristos. Rita îl ruga cu înfocare pe Domnul Iisus să binevoiască a o face partasă la durerile lui. Și iată că un spin, desprinzându-se din cununa Măntuitorului veni și i se implantă în frunte atât de adânc și cu atâta durere, încât căzu în nesimțire, aproape moartă. Rana sfintei Rita emana un pui greu mirositor. Așa că saramura suferindă, ca să nu umple casa de miros greu, fu izolată într-o cameră îndepărtată, unde o călugăriță îi aducea de mâncare. A purtat această rană timp de 15 ani, a suferit dureri care îi produceau multe neazuri în timpul odihnei, dar își purta crucea cu răbdare. A vizitat locuri sfinte din Roma, apoi s-a reîntors în mănăstire. I s-a redeschis rana

din frunte si a fost iarasi izolata. Rita, desi chinuita de dureri, se bucura de ceasuri de Paradis, gandindu-se ca aceste chinuri cu Iisus. Faima sfinteniei incepu sa se raspandeasca in Cascia, in imprejurimi si chiar in tinuturi indepartate, iar lumea incepu sa alerge recomandandu-se rugaciunilor ei si cerandu-i haruri. O femeie din Cascia ii ceru sa se roage pentru fiica ei care era greu bolnava. Intorcandu-se acasa, isi gasi fata complet vindecata. O alta femeie posedata de diavol a fost eliberata. Varsta, durerile, neajunsurile si pocaintele, nu intarziara sa macine puterile pioasei femei care fu silita sa ramana culcata in asternutu-i sarac si aspru. Stomacul era asa slabit incat putea primi foarte putina mancare. Atat de putina incat surorile care o ingrijeau erau convinse ca Impartasirea Euharistica o sustinea. Adevarata boala a Ritei incepu pe la sfarsitul anului 1453 tinand pana la moartea petrecuta pe 22 mai 1457.

Odata, in mijlocul iernii, o ruda a Ritei a trecut sa o salute si i-a cerut rudei sa-i aduca un trandafie din gradina ei. Ca sa nu o supere, ii promise ca ii va aduce, mare i-a fost mirarea cand, intrand in gradina Ritei, pe rugul cu frunzele arse de ger, vazu un trandafir. Mai tarziu i-a cerut 2 smochine proaspete.

Abia si-a dat sufletul, ca clopotul, prin mana ingerilor, dadu vestea plecarii din lume. Un parfum paradisiac izvora din corpul ei, rana din frunte se cicatrizase, iar fata ei frumoasa era surazatoare. Poporul din Cascia se imbulzea la portile manastirii si voiau s-o mai vada o data pe scumpa lor binefacatoare. O lumina neasteptata straluci in camera ei si in toata manastirea se raspandi mirosul placut al unui parfum ceresc. In capela mica, in care de atatea ori sfanta medita adanc, in fata crucii lui Iisus de unde cazuse spinul care-i strapunse fruntea sfintei, s-a odihni multa vreme corpul ei. Acel loc a devenit un adevarat sanctuar si loc de pelernaj. Sfanta continua si astazi sa daruiasca sufletelor care alearga cu credinta la puternica ei mijlocire, har si ajutor. Nu putem trece sub tacere un lucru care a aparut dupa moartea sfintei Rita si care exista si astazi. In jurul leaganului sfintei Rita, afara pe camp a aparut un roi de albine. Dupa moartea sfintei, albinele au aparut din nou, dar erau negre, putin mai mari decat cele obisnuite si au pe spate ca o pamblica rosu inchis; nu au nici ac, nici coarne. Rita fu canonizata de popor inainte de a avea aceasta onoare din partea Bisericii. Devotiunea catre sfanta imposibilitatilor nu intarzie sa se raspandeasca si sa ia proportii. Corpul Ritei nu a fost ingropat niciodata si nu a cunoscut putreziciunea. De asemenea, n-a intrat in fenomene de uscare, mumificare, intunecime, corpul parand al unei persoane decedate de curand. In 1450, la Cascia murise un copil de 11 ani, mama copilului luandu-l in brate, il duse inaintea fericitei Rita si copilul a inviat. Asa glorifica Dumnezeu pe servitoarea sa credincioasa.

CIVITANOVA MARCHE:

Biserica Santa Maria Apparente, o biserică tipică de la țară datând din secolul al

XV-lea, consttuită pe locul unde, în 5 iunie 1411, a apărut prima dată Fecioara Maria în fața unui țăran. Anii aparițiilor au fost ani în care s-a răspândit o ciumă cumplită, care făcea nenumărate victime pe tot teritoriul și Fecioara Maria a promis că, dacă i s-ar ridica un Sanctuar în acel loc în care a apărut, va elibera orașul de ciumă. Ciuma a fost eradicată. În fiecare an pe 5 iunie se sărbătorește Sfânta Maria Apparente, protectoarea, împreună cu San Marone, a orașului Civitanova.

Maica Domnului a dat și **apă în fântâna adiacentă bisericii**, ca semn al prezenței ei în acel loc, prin care ar fi dat haruri și minuni celor care s-au rugat la ea în acel loc pentru a primi mijlocire și vindecare. Au fost vindecări miraculoase pe care medicii vremii nu le-au putut eradica și au fost

multe mame care, prin acea apă, obțineau lapte pentru copiii lor. Evenimentele petrecute au recunoscut Sanctuarului putere eliberatoare, și protecție împotriva cutremurului. Apa din put răspunde la toate cele șapte frecvențe de bază care caracterizează spectrul luminos alcătuit din cele șapte culori ale curcubeului, care, fuzionate, dau lumină albă, care nu se găsește în alte ape „pământene” obișnuite ➡ a fost confirmat de un cunoscut biolog absolvent la Pisa, care de ani buni efectuează cercetări asupra apelor izvorâte din lăcașurile de cult. Apele de lumină albă sunt caracteristice doar locurilor sacre unde a apărut Fecioara Maria ➡ sunt îmbogățite cu energie indestructibilă și verificabilă în timp. În concluzie, se pare că putem spune că Aparițiile de la Santa Maria Apparente au fost numeroase și relevante și că Maica Domnului a continuat să ne onoreze cu prezența Sa până în zilele noastre.

CREMA:

În Catedrală – se află o parte a bratului și o parte a craniului sfântului Pantelimon, și din 2002, o mică parte din sângele sfântului care este și protectorul orașului. În 1486, altarul Catedralei a fost demolat pentru a fi mutat, și atunci a fost găsită o cutie mică de fildeș, acum dispărută, plină cu relicve printre care o parte a craniului lui Sf. Pantelimon. În 1317 la Veneția, după cum arată un document manuscris, găsit în 2003, în biserica San Simeon, a fost deschis un cofor, adus de la Constantinopol în 1203 de doi venețieni și păstrat în altar.

Acesta conținea relicve ale craniului San Pantaleone: fiind prezenți niște oameni din Crema, au cerut și au obținut permisiunea de a aduce o relicvă a craniului la Catedrala din Crema, aflată atunci în construcție. Acum se păstrează, într-o raclă, bustul relicvar renesanțist (19x40 cm). În centrul bustului avem carcasa relicvei, de formă ovală încadrată de pietre roșii.

Relicva brațului vine din Genova, dintr-o mănăstire, este adusă la Crema și așezată în biserica Sf. Augustin care, apoi a fost demolată la începutul sec. XIX și apoi, bratul ajunge în Catedrală. Racla cu bratul (10x42 cm) se sprijină pe 4 gheare în forma de triunghi, deasupra acestora o placă octogonală care ține brațul acoperit cu o pânză metalică plisată. Mâna, ridicată pe verticală, ține degetele îndoite, extinzându-se doar degetele arătător și mijlociu. Întregul braț este argintiu.

În anii 1897- 98 Episcopul Ernesto Fontana a desfășurat o întreagă acțiune prin scrisori, întâlniri, rugămintea de a avea la Crema și o mică parte din sângele Sf. Pantelimon care este venerat astăzi în Ravello, și în porțiuni mai mici în alte biserici din Roma, la Lanciano, și în Spania, dar răspunsul a fost negativ. Doar la sărbătorirea celui de-al 17-lea centenar de la Martiriul Sfântului Pantaleon, (305-2005), o mică parte din sângele martirului l-a donat arhiepiscopul de Lanciano.

FABRIANO:

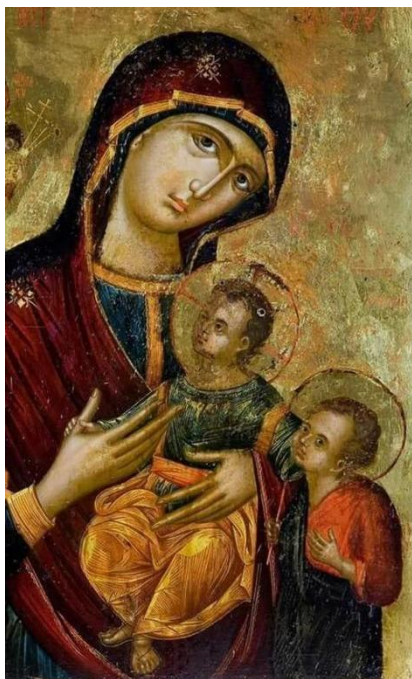
Catedrala San Venanzio din Fabriano - în care se află: icoana „*Sfintei Fecioare Maria a Lacrimilor*”, icoana Maicii Domnului cu Pruncul Iisus și cu pruncul Ioan

Botezătorul.

O poveste misterioasă: Suntem la începutul secolului al XVI-lea când, Montanina Ottoni, mergând pe un drum de țară, vede abandonată într-un gard viu, o frumoasă icoană antică, înfățișând-o pe Maica Domnului care plânge fiind aruncată în mijlocul spinilor (ale căror semne încă se văd pe icoana de lemn). Femeia ia icoana în mâini și o primește. Mai târziu, văduva decide să intre în mănăstirea S. Caterina da Siena din Fabriano, și ia cu ea icoana pe care o găsisese în acel gard viu. Documentele spun că împreună cu femeia va intra și fiica acesteia. Femeia a devenit o călugăriță exemplară, a făcut mult pentru mănăstire (a mărit-o și a înzestrat-o cu multe bunuri). A murit în 1536.

Din documente antice știm că, locuitorii din Fabriano venerau cu multă afecțiune și

respect icoana găsită de Montanina și lăsată în mănăstire. În 1582 și în următorii 3 ani, icoana a lăcrimat de mai multe ori. Lacrimele erau adunate mereu delicat cu bucăți de bumbac. După 24 mai 1584 (ultima zi în care au curs lacrime), Consiliul Bisericii a organizat procesiuni solemne cu icoana pe

străzile principale, împodobite cu flori, festonuri și luminițe. Mii de oameni au participat apoi la rugăciuni, iar devotamentul față de această icoană nu s-a stins niciodată în următorii sute de ani. În arhive sunt multe mărturii despre vindecări, haruri și fapte miraculoase care s-au petrecut până în zilele noastre. A fost ridicat un frumos altar pentru cinstirea icoanei „Sfintei Fecioare a Lacrimilor”. Multi credincioși venerază icoana și se roagă cu încredere la Fecioara Maria pentru sănătate și favoruri de tot felul.

La sărbătoarea Nașterii Sfântului Proroc Ioan Botezătorul (24 iun.'22), Patriarhul Daniel a subliniat faptul că Biserica Ortodoxă îl cinstește în mod deosebit pe Sfântul Proroc Ioan Botezătorul pentru lucrarea și viața sa sfântă, el îmbinând curajul cu smerenia. La final, a prezentat o frumoasă icoană de tradiție grecească care înfățișează pe Maica Domnului și pe Pruncul Iisus, alături de care se află și copilul Ioan, purtând în mâna dreaptă o lumânare. Este o icoana identică cu cea din Fabriano.

FALCONARA MARITTIMA:

Nu departe de gară se află **Biserica Sant'Antonio di Padova** - construită în anii 1932-1934. Deasupra portalului și a ferestrei arcuite, domină un splendid mozaic reprezentând pe Sfântul Antonie predicând peștilor. În spatele bisericii se înalță o clopotniță de 27 m, de formă pătrată. Pe marginea pieței bisericii se află un mic monument din bronz care îl înfățișează pe Sfântul Francisc cu oaia. Interiorul bisericii este maiestuos și impresionant, are 37 m lungime, cca. 15 m lățime și 8,5 m înălțime. Are trei nave acoperite de o boltă în cruce pe nervuri rotunjite și despărțite între ele prin stâlpi. Ferestrele sunt pictate. Pe pereții laterali sunt două icoane. Altarul principal, ca și cele două din spatele coridoarelor laterale, sunt reconstituiri de altare din secolele XVI și XVII, aparținând unor biserici din Roma demolate pentru a face loc Via dei Fori Imperiali: sunt bogate în marmură antică și prețioasă. În altarul principal este o cruce frumoasă din bronz. Sub nava laterală dreaptă se află o cripta, la care se accesează printr-o scară; acolo se păstrează rămășițele Fericitului Filippo da Todi (+1418).

În partea stângă este corpul unei persoane sfinte. Sau este o reprezentare în ceară (sau al material) al unei tinere, poate este sfânta Elisabeta din Ungaria? Elisabeta, fiica a regelui Andrei al II-lea al Ungariei. A fost promisă ca soție lui Ludovico, fiul și moștenitor al suveranului Turingiei. Căsătorită la paisprezece ani, mamă la cincisprezece, a rămas văduvă cu 3 copii la 20 de ani. A dat totul săracilor și s-a retras la

Marburg, în Germania, la un spital pe care l-a fondat, îmbrățișând sărăcia și muncind pentru a îngriji bolnavi și săraci până la ultima suflare vârsta de 24 de ani. O spiritualitate profundă se manifestă curând în Elisabeta, caracterizată prin aderarea la voința lui Dumnezeu, combinată cu disprețul față de bogățiile și deșertăciunile lumii. S-a remarcat pentru activitatea ei caritabilă. Întâlnirea

Elisabetei cu spiritualitatea franciscană, care i-a modelat profund alegerile și stilul ei de viață, s-a produs prin intermediul unor călugări care au ajuns în Germania pentru a duce mesajul lui Francisc (pe atunci încă în viață). Sfântul Francisc i-a trimis una dintre mantiile sale uzate, care a devenit una dintre cele mai prețioase comori pentru Elisabeta. În septembrie 1227, Ludwig a murit la Otranto. Unchiul ei, episcopul, dorea să se recăsătorească, deși Elisabeta, în timp ce soțul ei era încă în viață, făcuse un jurământ de castitate în cazul morții soțului ei. În vara anului 1228 Elisabeta a construit spitalul franciscan din Marburg. Ea s-a dedicat neobosit lucrărilor sale până la moartea ei, la 17 noiembrie 1231. Mormântul ei din Marburg, destinația multor pelerinaje, în timpul luptei dintre luterani și catolici din 1539, a fost profanat de Filippo d'Assia, un descendent al sfântei. Oasele furate au fost apoi returnate: o parte din ele sunt păstrate la Viena, în timp ce capul se spune că se află în Besançon. Sfânta Elisabeta, împreună cu Sfântul Ludovic al Franței, sunt patroni Ordinului Franciscan laic, a persoanelor implicate în îngrijirea bolnavilor, a organizațiilor caritabile catolice și a brutarilor.

FLORENȚA:

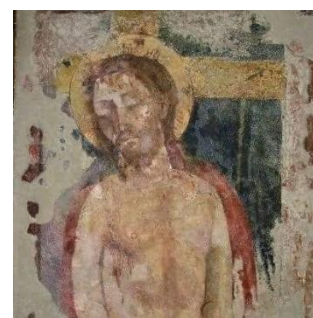
✚ **Catedrala Santa Maria deli Fiore** - se află:

- 1.- capul sfântului Ioan Gură de Aur
2. - o parte din moaștele sfintei Maria Magdalena
3. - moaște ale primilor creștini mucenici
4. - o parte din crucea Domnului
5. - sub altarul principal, într-o urnă din bronz, se află **moaștele sf. Zinovie** (San Zanobi) – primul episcop din Florența.

✚ **Mănăstirea sf. Apostol Marcu** - a sf. Teofan Grecul.

GALATONE:

Sanctuar al Santissimo Crocifisso della Pietà, din Galatone (Lecce) oraș de origine greacă, se află o icoană miraculoasă foarte veche a lui Hristos. Icoana este de origine bizantină, este foarte iubită și venerată de oraș.

GENOVA:

✚ **Catedrala San Lorenzo** - se află :

- “ **Crucea lui Zaharia**”, o cruce bizantină conținând un fragment din lemnul Sfintei Cruci, folosită de către arhiepiscopii genovezi în ceremoniile de investire a noilor dogi.
- **Tipsia pe care a fost pus capul Sf. Ioan Botezatorul**, atunci când a fost adus regelui Irod. Se află în capela din latura din stânga intrării. Este un platou de calcedonie (cuart de culoare schimbătoare) datând din epoca împăraților Augustus sau Tiberiu. Cadrul de aur și capul central din email au fost adăugate la începutul secolului al XV-lea, într-un atelier din Franța. În anul 1098 moaștele Sf. Ioan

Botezatorul au fost aduse din Mira în Genova de către Guglielmo Embriaco și, în scopul adăpostirii lor, a fost construită o capelă în interiorul catedralei din centrul orașului, ridicată anterior, în secolul al IX-lea, pe locul unei basilici din sec. al VI-lea închinată Sf. Mc. Lavrentie / San Lorenzo. Sf. Ioan Botezatorul a devenit de atunci patronul orașului.

- **Un relicvariu circular cuprinzând spini din Coroana de Spini a Mântuitorului**
- **Un relicvariu cuprinzând o șuviță din părul Preasfintei Născătoare de Dumnezeu**
- **Mâna Sfintei Ana, mama Fecioarei Maria**
- **Mâna Sfantului Iacob**
- **Moaștele Sf. Mucenic Lavrentie** în statuia relicvariu de la intrarea în muzeu
- **Sfântul Graal** – o cupă hexagonală din sticlă de culoare verde, adusă la Geneva ca prada de război după cucerirea Cezareii în anul 1101 și care se susține a fi, conform tradiției catolice, Sfântul Graal, vasul în care ar fi fost adunat sângele lui Iisus; în același timp, relicva de la Cina cea de Taina.

✚ **Biserica San Bartolomeo degli Armeni** - aici se află: **Sacro Volto** (o

reprezentare în stil bizantin - icoana Mântuitorului. Conform unei vechi tradiții din secolul al III-lea d.Hr Abgar, regele Edesei din Armenia, suferind de lepră și auzind de calitățile taumaturgice ale lui Iisus care a predicat în Palestina, l-a trimis pe pictorul Anania să-i înfățișeze chipul. Artistul a fost incapabil să-l înfățișeze pe Mesia, Iisus a luat pânza, punându-și pe ea fața înmuiată de sudoare și lăsându-și astfel imaginea

imprimată pe ea. Întors în patria sa, Anania l-a atins pe Rege cu acel giulgiu care l-a vindecat în mod miraculos. De aici a luat naștere adorația efigiei sacre.

LANCIANO:

✚ **In Biserica Santa Maria del Suffragio (sau del Purgatorio), Corso Roma** – într-un altar lateral, protejat de gratii de fier și sticlă, pe un relicvar de cupru și argint în relief și dăltuit din 1593, se află **un vas cu sângele sfântului mare mucenic și tămăduitor Pantelimon**. In biserică se află 2 vitrine cu lucruri simbolice în amintirea sfântului: sabia cu care i-a fost tăiat capul, dispozitivul cu dinți cu care i-a fost chinuit trupul, torța cu care i-au fost arse rănille, un

trunchi și o creangă de măsline - înainte de a i se tăia capul (de unde a curs laptele), a fost legat de un măsline care s-a umplut de roade în contact cu sfântul.

✚ **Sanctuarul Miracolului Euharistic - Biserica San Francesco** - Fațada este

dreptunghiulară cu pietre pătrate; clopotnița, cea mai veche din oraș, are 31 de metri înălțime. Aici se păstrează **mărturia celui important și mai vechi miracol euharistic** din lumea catolică. În jurul anului 700, în biserica San Legonziano, un călugăr bazilian s-a îndoit de prezența reală a lui Hristos în Euharistie, însă în timpul liturghiei darurile sfintite s-au transformat în carne și sânge. **Cele două relicve - 5 picături de sânge coagulat și o membrană subțire de carne** - se păstrează într-un ostensor de argint al școlii napolitane (1713) și într-o fiolă de cristal, așezată în al doilea tabernacol al altarului monumental. Examenele histologice, efectuate cu rigoare științifică în 1971 și 1981 în spitalul din Arezzo, au arătat că este vorba de sânge uman și țesut

cardiac cu aceeași grupă sanguină AB și că nu au fost niciodată tratate pentru a fi conservate.

✚ **Biserica Sfântul Augustin** - intrarea prezintă o bogăție de decorațiuni care aparțin școlii Petrini (elementele sculpturale cu coloane răsucite, frize florale, vârfuri de diamant). Fereastra are vedere la o arhivoltă sprijinită pe coloane suspendate care împodobesc luneta portalului. Se poate observa și o sculptură frumoasă care o înfățișează pe Fecioara cu Pruncul. Biserica a fost construită în secolul al XIII-lea. Interiorul, format dintr-o singură navă dreptunghiulară cu o capelă mare în dreapta și altare de-a lungul pereților tencuiți și pictați.

În 1438, biserica a fost îmbogățită cu relicvele a doi din cei 12 apostoli: unele părți din **capul și brațul SFÂNTULUI SIMON ZELOTUL** și un femur al **SFÂNTULUI IUDA TADEU**, fratele Domnului, fiul lui Iosif (logodnicul Preacuratei Fecioare Maria), relicve, pe care locuitorii din Lanciano, le furaseră de la venețieni. Sfântul Simon este considerat protector al familiei, al căsătoriilor, al tăbăcarilor și al celor ce lucrează la gaterie, iar sfântul Iuda Tadeu este considerat mijlocitor în cauzele disperate, este mijlocitor puternic în probleme importante și dificile.

În biserică se află și un bust de lemn al Sfântului Augustin, Statuia cu Fecioara Maria (Madonna della Cintura) și altele prețioase statui. În partea centrală se află o pictură de mari dimensiuni cu Fecioara Maria în Slavă între Ingeri și Sf. Augustin, Arhanghelul Mihail și Sf. Apollonia de Alexandria din Egipt, martiră creștină care a trăit în secolul III d.Hr. C. (care a fost capturată în timpul unei revolte populare împotriva creștinilor, au bătut-o atât de tare încât i-au căzut dinții. Adesea reprezentată ca o tânără ținând clește simbolul martiriului - ocrotitoarea stomatologilor, a tehnicienii dentari și a celor cu probleme dentare).

✚ **Biserica Sfintei Cruci** – se află la mai puțin de 20m de Biserica Sf. Augustin. În a doua jumătate a secolului al XIII-lea a existat în Lanciano casa în care locuia cărușarul Jacopo Stazio și soția sa Ricciarella și unde în 1273 a avut loc evenimentul prodigios care reprezintă **al doilea Miracol Euharistic al orașului – miracolul din Offida**. Ricciarella, pentru a-și recâștiga dragostea soțului ei, s-a dus la o vrăjitoare și, la sfatul ei, a furat din darurile sfintire în timpul Liturghiei. Întorsă acasă, le-a așezat pe o țiglă încinsă pentru a obține un filtru de dragoste; în momentul profanării darurile sfintite s-au schimbat în carne care a început să sângereze iar

femeia, îngrozită, a înfășurat țigla și ceea ce era pe ea într-o cârpă ascunzând-o sub așternutul din grajd. Când Jacopo a încercat să aducă măgarul înapoi în grajd, animalul, după multe insistențe, a intrat în el în genunchi. După 7 ani, în 1280, Ricciarella, tulburată, a mărturisit fapta unui călugăr augustinian, care a săpat în locul indicat de femeie și a recuperat darurile sfinte care încă sângerau. Călugărul a dus totul în satul său, Offida, din regiunea Marche, iar de atunci a început cinstirea. În mai 2003, datorită unei donații, 2 fragmente din țigla cu sf. daruri și din pâza în care a fost înfășurată, au revenit la Lanciano în biserica Sf. Cruce, ca mărturie vizibilă a miracolului în locul unde s-a întâmplat.

✚ **Biserica San Biagio** – a fost fondată în 1059, este cea mai veche din oraș.

✚ **Muzeul Eparhial din Lanciano** - numeroase reliquie - fragmente din „Instrumentele Răstignirii” Mântuitorului: cruce, cuiele și coroana de spini (găsită de împărăteasa Elena), și fragmente cunoscute sub denumirea de „Instrumente ale Patimilor”: Lancea Sacra, Buretele Sacru, Tunica Sacra, Scara Sacra...

LORETO:

Sfânta Casă a Maicii Domnului din Loreto (Marche) – are 3 pereți care se potrivesc perfect cu perimetrul Grotei din Nazaret (restul casei) în care s-a născut Fecioara

Maria, în care Arhanghelul Gavriil a anunțat-o că îl va naște pe Fiul lui Dumnezeu și în care a crescut Iisus, după întoarcerea Sfintei Familii din Egipt, de aceea este definită ca fiind căminul fiecărei familii care aici găsește sprijin, mângâiere și speranță. Zidurile sale din piatră rezistă vremurilor, deși nu au fundație.

Fundația „a rămas” la Nazaret, acolo unde se află acum Bazilica Bunei Vestiri → acolo, în secolul al IV-lea, Constantin cel Mare a ridicat o biserică, „ascunzând” într-o criptă subterană casa Fecioarei Maria. Distrusă în timpul cruciadelor, biserica a fost refăcută între 1106-1108. Musulmanii au distrus-o, însă, din nou, și au interzis rezidirea ei, dar au permis accesul în Peștera Sfântă, în schimbul unei taxe. În 1187, Sultanul Salah ad Din a învins armata cruciaților în Bătălia de la Hattin, cucerind și Nazaretul. În 1229, cruciații au recucerit orașul, dar în 1291, Regatul Cruciat a fost distrus, Nazaretul a căzut, din nou, în mâinile musulmanilor, cruciații au fost expulzați din Țara Sfântă. Atunci, unii creștini au salvat casa Fecioarei Maria de la distrugere, transportând-o. Unii spun că îngerii au lăsat casa în Tersatto (Croația de azi), unde a fost descoperită de niște tăietori de lemne. Aceștia l-au anunțat pe preotul satului care a observat, cu uimire, că zidurile casei apărute „din senin” nu aveau fundație și nu atingeau solul, de parcă o mână nevăzută le-ar fi ținut suspendate în aer. În casă era un altar luminat, o statueta din lemn înnegrită de fumul de la candelă și o cruce. Preotul nu știa ce explicație să le dea sătenilor, așa că s-a rugat toată noaptea, iar Fecioara Maria i-a apărut în vis și i-a spus că, prin puterea lui Dumnezeu, Casa Sfântă din Nazaret a ajuns în parohia lui și că altarul din casă era lucrat de Sf. Paul, iar statueta era realizată de Sf. Luca. Apoi l-a binecuvântat și l-a anunțat că va fi vindecat de boala de care suferea de ani de zile. Iar preotul s-a vindecat și nu a mai avut nici o îndoială: Casa Sfintei Familii se afla în satul lui. Vestea s-a răspândit și timp de 3 ani, tot mai mulți pelerini au venit la Tersatto.

În iarna lui 1294, Sfânta Casă a fost mutată, în Italia, pe un teren stăpânit de doi frați care, la scurtă vreme, au început să se certe din cauza câștigurilor obținute de pe urma pelerinilor, așa că, în noaptea de 10 decembrie 1294, îngerii au mutat Sfânta Casă în locul în care se află și astăzi. Cu siguranță că a existat intervenția „îngerească”, în acest transport extraordinar. Mulți pelerini vin la Loreto în căutare de haruri, vindecări și binecuvântări.

Exteriorul Sfintei Case din Loreto este din marmură bogat decorat cu statuete și bazoreliefuri, simbol al purității, iar la intrarea în Casa Fecioarei Maria, stă scris:

„Nicăieri în lume nu există un loc mai sfânt decât acesta!” Interiorul Casei este auster, cu doar câteva fresce din sec. IV-V pe pereți și candelere de argint care nu se sting niciodată.

Altarul este lucrat în marmură, iar deasupra ferestrei îngerului se află un crucifix din lemn. Statuia Fecioarei Maria cu Pruncul este îmbrăcată în mătase albă și acoperită cu bijuterii oferite de Împărăteasa Maria Theresa a Austriei. Iisus și Preasfânta Fecioară Maria au coroane de aur, Statuia actuală este o replică a celei originale care era lucrată în lemn de cedru din Liban, dar care a fost distrusă de un incendiu, în 1921. La 6 februarie 1922 a început pontificatul lui Pius al XI-lea, care a decis ca statuia originală din Loreto să fie înlocuită cu una identică, lucrată în lemn de cedru din Grădinile Vaticanului. În 1924, noua statuie a fost binecuvântată.

Sfânta Casă este păstrată în incinta Bazilicii construită între 1469 și 1587 și este inima Sanctuarului. Pietrele cu care este construită Sfânta Casă sunt tipice tradiției de construcție a Palestinei de pe vremea lui Hristos. Aceasta mărturisește autenticitatea relicvei. Pe lângă cele trei ziduri inițiale, în Loreto a fost construit un al patrulea, cel în care este plasată statuia Fecioarei din Loreto, Culoarea închisă pe care o are actuala statuie amintește de incendiul din 1921, dar și de faptul că, în casa adusă de îngeri, de la Nazaret, se afla o statuie din lemn înnegrită de fumul de la candelere, care o reprezenta pe Fecioara Maria cu Pruncul Iisus în brațe. Datorită culorii, statuia mai este cunoscută și sub denumirea de „Madonna Neagră din Loreto”.

Sfânta Fecioară Maria din Loreto, la 24 martie 1920, a fost proclamată de Benedict al XV-lea drept „Ocrotitoare a călătorilor” și „Patroană a aviației și aviatorilor”. 7 ani mai târziu, în primul zbor peste Atlantic, pilotul Charles Lindbergh a luat, în cabina avionului, un medalion cu imaginea Fecioarei Mariai din Loreto. Medalionul i-a salvat viața, pentru că sunetul pe care îl producea lovindu-se de peretele cabinei, l-a împiedicat să adoarmă.

La Loreto, este expusă și copia Sfântului Giugliu în care a fost înfășurat Iisus după ce a fost coborât de pe cruce.

Cu statuia Fecioarei Maria, din Loreto se aseamănă Icoana „Sporirea Minții” (Sporirea Înțelepciunii), în care Preasfânta Născătoare de Dumnezeu este înconjurată de Îngeri, în spatele său

aflându-se poarta Raiului, iar în partea de jos imaginea Ierusalimului ceresc. Îngerii țin în mâini lumânări aprinse, simbolul Luminii Adevărului, al lui Hristos. Legenda rusă, cu privire la Icoana „Sporireminții” nu are legătură cu statuia din Loreto. Ea ține de un eveniment aparținând secolului al XVII-lea, legat de un iconograf. Acesta era un om foarte evlavios, dar când s-a petrecut revizuirea

cărților de cult și a practicilor religioase din Rusia, în timpul patriarhului Nikon (între 1652-1658), el s-a tulburat, neștiind cum este bine să creadă. Acest iconograf a ajuns aproape de a-și pierde mințile, moment în care s-a rugat cu putere Maicii Domnului, să-l ajute. Aceasta i s-a arătat și i-a indicat să picteze Icoana sa, „Sporirea înțelepciunii”, după ce l-a vindecat și l-a luminat în privința adevărului. Zugravul de Icoane a înfățișat-o așa cum i se arătase, rezultând Icoana făcătoare de minuni „Sporirea minții”, cea care dăruiește înțelepciune. Icoana este considerată ajutătoare a copiilor, dătătoare a harului înțelepciunii, vindecătoare a slăbiciunii minții. Pomenirea icoanei se face la 15 august.

MANOPPELLO - **Sanctuarul Sfintei Fațe** (Volto Santo) – din 1506, se găsește o

imagine a lui Iisus imprimată pe un voal subtire, pe care se vede un chip masculin cu părul lung și barbă, despre care unii consideră că este chipului suferind al lui Hristos. Această relicvă este legată de **Sfânta Veronica** care a șters fața Mântuitorului în timpul patimilor, iar vălul s-a imprimat cu sudoarea și sângele Lui. Imaginea este pe țesătură, este închisă între 2 geamuri de sticlă de 24 x 17,5 cm, și este vizibilă identică pe ambele părți. După observații microscopice, s-a constatat că fibrele vălului nu prezintă niciun tip de culoare, deci această relicvă nu este nici vopsită, nici țesută cu fibre colorate (unii nu sunt de

accord). Culoarea imaginii este intensă, cu subtonuri pe maro, gura un pic deschisă, buzele ușor colorate roșu deschis, ochii sunt deschiși, privirea în sus. Fața este asimetrică, obrazul stâng și umflat, petele care ies în evidență ar putea fi interpretate ca sânge, ca urme ale patimilor. Volto Santo (Sfânta Față) de la Manoppello, pe baza cercetărilor și investigațiilor, pare a se suprapune cu fata Sfântului Giugliu din Torino, care poartă urmele trupului și sângelui de la patimile Domnului.

MILANO - Orașul Milano a fost fondat în sec. V î.Hr. Prima comunitate creștină a fost înființată aici de sfântul apostol Varnava.

✚ **Catedrala Nașterii Maicii Domnului - Domul din Milano** - clădirea gotică este principala catedrală a orașului, fondată în 1386, construcția însă fiind finisată în 1813. Catedrala este cel de-al

treilea edificiu bisericesc romano-catolic ca mărime din lume, după Catedrala din Sevilla și Basilica San Pietro din Roma. Pe turnul principal este o statuie de 4,16 metri. Aurarul Giuseppe Bini a modelat și bătut plăcile de metal pe modelul din lemn, iar statuia a fost poleită cu aur. Orga Domului din Milano este cea mai mare din Italia, a doua din Europa.

➤ **Capul sfintei mucenițe Tecla** este așezat spre cinstire în Domul din Milano. Sfânta Tecla (sărbătorită pe 24 sept.) s-a născut în secolul I d.Hr. în Turcia, din părinți înstăriți. După ce l-a ascultat pe Sfântul Apostol Pavel, pe când acesta propovăduia în casa lui Onisifor, vorbind despre castitate, ea s-a hotărât să-l urmeze pe Hristos și să nu se căsătorească. A propovăduind în închisori, neclintită în hotărârea ei de a-L urma pe Iisus Hristos mirele. Mama ei, înfuriată, l-a convins pe judecător să o condamne la moarte prin ardere de vie. Încurajată de dragostea ei pentru Hristos, ea a făcut semnul Crucii peste flăcări și a fost înconjurată de lumină, rămânând neatinsă de flăcări. Ploaia și grindina au stins focul și, împreună cu tunetele, au dus la îndepărtarea celor care doreau să o omoare pe Tecla. Ea i-a găsit pe Pavel și pe însoțitorii lui, inclusiv pe Sf. Apostol Barnaba, care se ascundeau într-o peșteră din apropierea orașului. Împreună cu ei a mers să propovăduiască Evanghelia lui Hristos în Antiohia, făcând multe minuni și suferind numeroase chinuri de-a lungul vieții ei. Cu binecuvântarea Sfântului Pavel, Sfânta Tecla s-a retras într-o regiune pustie și aspră din Seleucia Isauriei, unde a continuat să propovăduiască Cuvântul lui Dumnezeu și să-i vindece pe fiii Lui. La vârsta de 90 de ani, vrăjitori păgâni invidioși au venit să o batjocorească. Atunci, o stâncă uriașă s-a crăpat în două, când Sfânta Tecla l-a chemat pe Mântuitorul în ajutorul ei, și acea piatră a acoperit-o, ea dându-și astfel sufletul în mâinile Domnului.

- Se află **unul din cuiele cu care Hristos a fost răstignit pe Cruce.**
- În catedrală se mai păstrează **multe moaște ale mucenicilor.** În criptă, sub altarul principal se păstrează **îmbrăcămintea sfinților mucenici Ghervasie și Protasie.**

✚ **Biserica sfântului Ambrozie al Mediolanului - San Ambrogio**, construită în timpul sf. Ambrozie, în sec. IV și a fost sfințită în cinstea **sfinților mucenici**, înmormântați în acest loc (**Vitalii, Valerii, Nabor, Felix și Victor**).

➤ De o cinste deosebită în lumea creștină se bucură sfântul Ambrozie al Mediolanului (sărbătorit pe 7 dec.) - a fost episcop al orașului, păstor, dascăl, teolog. S-a distins prin lucrarea sa de apărare îndârjită a dreptei credințe și este de temut duhurilor necurate. Sf. Ambrozie al Mediolanului (Milano) a trăit între anii 339-397, fiind considerat unul dintre cei 4 Părinți ai Bisericii Apusene. A făcut studii literare și juridice, timp în care a început să se intereseze de învățătura creștină. A practicat avocatura și la vârsta de 34 ani a ajuns Guvernator al provinciilor Emilia și Liguria, cu centrul în Milano.

Dupa moartea episcopului de Milano, intervenind ca Guvernator in disputele privind alegerea noului cap al Bisericii, cu toata impotrivirea sa a fost ales episcop de catre populatie, drept pentru care a fost botezat si apoi inscaunat, in anul 374. Bun si delicat in maniere, foarte bun pastor si administrator neintrecut al Bisericii sale, orator neintrecut si geniu politic intr-o perioada de mari framantari istorice, Sf Ambrozie a fost omul providential in perioada in care Biserica se individualiza ca institutie publica de sine statatoare. De la Sf Ambrozie au ramas scrieri dogmatice, scripturistice, tratate de morala, de ascetism si 91 de scrisori. În criptă, după altar se păstrează **moaștele sf. Ambrozie al Mediolanului**, și a **sfinților mucenici Ghervasie și Protasie**, care au primit moarte mucenicească în Milano. Se mai află si **Capul Sf. Apostol Barnaba**, care este zidit în altar.

+ **Biserica Santa Maria delle Grazie din Milano** - aici se află: celebra frescă **Cina cea de Taină** a lui Leonardo da Vinci. Lucrarea imortalizează momentul când Hristos le-a spus Apostolilor ca unul din ei îl va trăda. Intre anii 1495 - 1497, Leonardo a pictat aceasta capodoperă care s-a deteriorat chiar dinainte de a fi terminată. Fresca a suferit o serie de retusări. Biserica este din secolul 15, este opera unuia dintre cei mai mari arhitecti renascentisti, Donato Bramante.

+ Se află și o **biserică a Patriarhiei Moscovei** în cinstea cuviosului **Serghie de Radonej**, **Serafim de Sarov** și mucenicul **Vichentie**.

+ În **Biserica sfântului mucenici arhidiacon Lavrentie**, în capelă, sub altar se află **moaștele sfintei mucenițe Natalia**.

+ **Biserica sfântului Nazarie**, construită de sf. Ambrozie în sec. IV. În altarul principal se află **moaștele sfinților mucenici Nazarie și Chelsie**.

MONTECASSINO

Abazia Montecassino (Lazio) - mănăstire benedictină fondată în

anul 529 de **Sfântul Benedict al Nursiei**. Sub altarul Bazilicii se află cripta cu o **parte din mostele Sf. Benedict**, cripta din secolul al XVI-lea, este acoperită complet cu mozaicuri policrome și basoreliefuri, rezultat al lucrărilor de restaurare finalizate în 1913. Sfântul

Benedict, al cărui nume în limba latină înseamnă „binecuvântatul”, s-a născut în jurul anului 480 în provincia romană Nursia având părinți bogați și creștini, care l-au trimis la școlile din Roma. Tânărul Benedict s-a mâhnit când a văzut decăderea din punct de vedere moral a Romei și s-a retras în munții Subiaco unde a rămas trei ani. Acolo l-a găsit monahul Roman care l-a și tuns în monahism. În acest timp a fost învrednicit de Bunul Dumnezeu cu puterea de a face minuni și vindecări. A devenit stareț la Mănăstirea Vicovara la cererea călugărilor de acolo. După un timp, a revenit în Subiaco. Împreună cu ucenicii săi. A zidit mai multe mănăstiri precum cea din Montecassino. Cu șase zile înainte de sfârșitul vieții pe pământ Sfântul și-a săpat mormântul. În ziua a șasea a cerut să fie dus în Biserică. S-a împărtășit cu Sfintele Taine și după ce a dat îndemnuri ucenicilor a trecut la cele veșnice în aceeași zi de 14 martie 543. Sfântul Benedict a trăit până la vârsta de 63 de ani. Scolastica, sora lui, trecuse la Domnul în luna februarie a aceluiași an, are și ea mormântul în mănăstire. Mănăstirea este elegantă și are mai multe curți, spațiu verde, și o priveliște magnifică a Văii și a Cimitirului Polonez de pe o secțiune de portic acoperit unde poți să te plimbi de-a lungul balconului. Se văd și muntii. Pe ambele părți ale unei scării se află statui: una a Sfântului Benedict și cealaltă a surorii sale geamănă Sfânta Scolastica. În vârful unei scării, în portic, se află statuile a doi papi. Catedrala din Montecassino a fost reconstruită în locul inițial de patru ori. Prima biserică pe care au construit-o Sfântul Benedict a fost închinată Sfântului Ioan Botezătorul. Noua catedrală este foarte frumoasă, a fost sfințită de Papa Benedict al XIII-lea în 1727. Construită în plan cruciform, catedrala este o operă de artă notabilă, cu mozaicuri extraordinare, sculpturi, fresce, marmură. Opt capele bogat decorate sunt situate pe ambele părți ale zonei naosului central care duce la Altarul Mare. Sub Altarul Mare se află Cripta. În spatele Altarului Mare se află corul cu sculpturi în lemn. O cupolă mare, recreată după dimensiunile celei originale, se înalță deasupra Altarului.

MONTE SAN ANGELO, GARGANO:

- **locul primelor apariții ale Sf. Arhanghel Mihail** (în anii 490, 492 și 493). A apărut prima dată episcopului Lorenzo Maiorano la 8 mai 490, ordonându-i să construiască un loc de cult creștin într-o grotă sub oraș.
- se află: **peștera Sf. Arhanghel Mihail.**

NAPOLI

Catedrala Sf. Ianuarie din Napoli - Sfântul Mucenic Ianuarie, Episcop de Benevent (sărbătorit de ortodocși pe 21 aprilie), protectorul orașului Napoli, este un martir venerat de Biserica Ortodoxă și Catolică. El este cunoscut prin „minunea sângelui”, care se petrece regulat în catedrala din Napoli. Primele referiri la această minune sunt din 17 august 1389. În anul 305, împăratul roman Diocletianus a ordonat ca el să fie aruncat într-o groapă în care a ars focul timp de trei zile, însă Ianuarie a ieșit de acolo întreg și nevătămat. Apoi, a fost aruncat în

mijlocul animalelor sălbatice, însă acestea nu l-au devorat, ci s-au apropiat și i-au lins picioarele. Și atunci, el a fost decapitat. Una dintre femeile pioase, prezente la decapitarea lui, a adunat într-o sticlă câteva picături din sângele lui. Acest vas, ea l-a păstrat acasă, în relicvariu. După câțva timp, unui cetățean al orașului Napoli i s-a arătat fantoma lui Ianuarie, care i-a indicat unde se află capul său. Moaștele sale se păstrează în capela Catedralei din Napoli; într-un relicvariu din argint aurit, se află capul, iar în două fiole de sticlă, plasate într-o urnă de cristal, sângele uscat.

- Principala relicvă a bisericii este **vasul în care se află sângele Sf. Ianuarie**. Atunci când, de două ori pe an, el este arătat credincioșilor (în prima sâmbătă din mai și la 19 septembrie), sângele devine lichid, ocupând tot vasul.

Se întâmpla ca minunea să nu se întâmple, ceea ce de obicei vestea o nenorocire. Astfel, în 1527 în oraș s-a răspândit epidemia de ciumă, au murit în jur de patruzeci de mii de oameni, iar în 1799 a fost cutremur de pământ, când au murit trei mii de oameni. Ianuarie s-a născut cu aproximație în Neapole. A fost episcopul or. Benevento. Este prins în timpul goanei împăratului Dioclețian împotriva creștinilor și adus la judecată la dregătorul Timotei, conducătorul campaniei.

Pentru puternica lui credință și fidelitate, este aruncat în cuptorul încins. Dar el a ieșit de acolo nevătămat. Atunci el a fost bătut, încât i se vedeau coastele. A doua zi creștinii și episcopul lor au fost osândiți să fie dați la fiare, în circ, locul de petrecere al păgânilor. Și fiarele i-au cruțat, neatingându-se de ei.

Socotind că numai prin vrăjitorie creștinii scapă de la această cruntă moarte, s-a dat poruncă să li se taie tuturor capetele. Și așa, a primit Sfântul Ianuarie, împreună cu ceilalți creștini, cununa muceniei pentru Hristos.

ORTONA

Catedrala Sfântului Apostol Toma – unde, din 6 septembrie 1258, sub altarul criptei într-o urnă de cupru aurit, sunt păstrate: **moaștele Sfântului Apostol Toma și piatra funerară a apostolului** cu scris grecesc. Au fost aduse aici de pe insula greacă Chios. Catedrala, grav avariata de bombardamente, a fost reconstruită în stil baroc în interiorul și cu un aspect pseudo-neoclasic la exterior. Lângă frumoasa ușă de la intrare, pe fatadă, a fost reconstruit un artefact recuperat din moloz.

Imediat după intrarea în Catedrală, pe partea dreaptă, este **Capela Sfântului Toma**, unde se păstrează bustul relicvar de argint care conține **câteva fragmente din oasele craniului Sfântului Apostol Toma**.

PADOVA:

✚ **Bazilica catolica sfântul Anton** – mormântul marelui sfânt catolic, **Sfântul**

Anton de Padova, celebrat pe 13 iunie, un strălucit model de sfințenie creștinească. Sf. Anton a trăit în Italia doar o parte a vieții sale, este de origine portugheză. S-a născut la 15 august 1195 la Lisabona într-o bogată familie de nobili. La vârsta de 15 ani, Fernando, după numele primit la botez, a intrat în rândul canonicilor augustinieni. Iscusit și

ager la minte, în câțiva ani a reușit să înmagazineze o vastă cultură teologică, științifică și, mai ales, biblică. Tânărul canonic își găsește drumul vieții în ziua în care la Lisabona sunt aduse trupurile neînsuflețite a cinci Frați franciscani martirizați în Maroc. S-a hotărât atunci să meargă pe urmele lor intrând la franciscanii cu numele de Fratele Anton. A mers și el în Maroc pentru a încununa viața cu martiriul, dar o febră inexplicabilă l-a constrâns să se întoarcă în patrie. În timpul călătoriei, o furtună l-a făcut să ajungă pe coastele Siciliei, de unde a intrat în Italia unde l-a cunoscut pe Francesco de Assisi, care a fost uimit de învățătura lui. Orator de excepție, el atrăgea mulțimile pe oriunde mergea, vorbindu-le în multe limbi. Făcător de minuni, multă lume vorbește de binefacerile ce el le împarte tuturor aceluia care aleargă la dânsul. A pus la loc piciorul ce și-l tăiașe un tânăr, din căință că lovise cu el pe tatăl său. O femeie care se temea că nu-i fuseseră iertate păcatele, a putut vedea cu ochii ei cum se ștergeau de pe hârtia pe care ea le scrisese ca să le arate sfântului ..., și multe alte minuni. Este invocat în rugăciune și pentru găsirea lucrurilor pierdute și reușită la examene.

Sfântul Anton a fost bolnav și la 13 iunie 1231 și-a luat zborul spre plaiurile cele veșnice, la vârsta de 36 de ani. În anul 1263, când s-a terminat construcția bazilicii, clădită în cinstea lui în Padova, i s-au transportat moaștele sub altarul din capela închinată lui. Cu acest prilej, Dumnezeu a arătat cât de mult i-a plăcut serviciul ce Sfântul Anton l-a făcut sufletelor prin predicare, căci deschizându-se sicriul i s-a găsit limba vie și frumoasă ca și la un om viu. Sfântul Bonaventura, pe atunci superiorul general al cinului Franciscan, era de față și sărutând-o, zise: "O, limbă

binecuvântată, care ai lăudat pururea pe Dumnezeu și ai făcut ca și alții să-l mărească, acum se vede, cât de vrednic a fost în fața lui Dumnezeu". Și tot atunci a scris și Troparul: De dorești să ai minuni. Această limbă minunată e așezată acum într-un foarte frumos relicvar de aur, bătut în pietre scumpe și se păstrează în bazilica Sfântul Anton, la Padova.

Să-l rugăm cu umilință și pietate, pe Sfântul Anton, să reverse harul său peste noi!

✚ In orașul Padova, pe lângă frumoasa biserică închinată Sfântului Anton, la cca. 700 m este **Bazilica Sfânta Iustina**, un vechi lăcaș de cult așezat lateral și asimetric față de piata Prato della Valle.

Biserica a fost fondată în jurul sec. al V-lea pe un cimitir, în memoria sf. Iustina, o tânără martirizată, în 304. Părinții ei erau bogati, nefiind binecuvântați cu copii, au fost convertiți la creștinism prin propovăduirea Sfântului Prosdocim (primul episcop de Padova), și au primit-o pe Iustina ca răspuns la rugăciunea lor. Ei au construit primul nucleu al bisericii care avea să devină sediul primei catedrale a orașului creștin. În această biserică se află:

- ❖ **Moastele Sfântei Mucenite Iustina**, sub altarul principal. Sf. Iustina la avut ca învățător pe Sfântul Prosdocim, a fost devotată religiei încă din primii ei ani și în cele din urmă și-a luat jurământul de virginitate. În timp ce Iustina vizita închisorile pentru a-i mângâia și încuraja pe creștini, Maximian a ordonat arestarea ei. A fost capturată de militari și dusă în fața lui Maximian care, uimit de frumusețea ei, s-a străduit să-i zguduie constanța, dar ea a rămas fermă împotriva tuturor atacurilor și a primit moarte martirică, fiind ucisă cu sabia.
- ❖ Una dintre **icoanele „Lucane”** înfățișând-o pe **Fecioara Maria Costantinopolitana**. Icoana era deteriorată, cu excepția unei părți a chipului Fecioarei cu Pruncul. În secolul al XVI-lea unui pictor i s-a încredințat transcrierea feței Fecioarei cu Pruncul pe piele, iar restul a fost acoperit cu argint aurit.
- ❖ In transeptul stâng este chivotul care adăpostește **moastele Sfântului Apostol și Evanghelist Luca**.
- ❖ In transeptul drept este chivotul **Sfântului Apostol și Evanghelist Matei** (unul din cei 12 Apostoli), unde se află o parte din trupul său.
- ❖ În spatele chivotului sf. Matei este Coridorul Mucenicilor, care permite trecerea până la **Altarul Sfântului Prosdocim**, în interiorul căruia se găsește corpul său.

PAVIA:

Biserica Sfântul Petru din Pavia se află **mormântul Fericitul Augustin**, prăznuit la 15 iunie. S-a născut la 13 noiembrie 354, în Tagaste, orașel din provincia africană Numidia. Tatăl său nu era creștin și s-a botezat numai pe patul de moarte,

dar în schimb, mama sa, Monica, era o fierbinte credincioasă. Augustin a învățat mai întâi în Tagaste, apoi în Madaura și Cartagina. Fiind foarte înzestrat, a deschis o școală de retorică la Cartagina, ca după aceea să meargă la Roma și Milano.

În tinerețea lui a cunoscut și o viață de destrăbălare și abateri de la dreapta credință. La Milano a început să se apropie mai mult de Dumnezeu. Acolo a cunoscut pe dumnezeiescul episcop Ambrozie și a fost încântat de cuvântările acestuia. Mama sa, Sfânta Monica, plângea necontenit, rugându-se lui Dumnezeu pentru îndreptarea lui. Ca s-o îmbărbăteze, Sfântul Ambrozie i-a spus: „Fiul unor astfel de lacrimi, nu poate să piară”.

Acum Augustin a descoperit și rânduiala monahilor, citind viața Sfântului Antonie, scrisă de Sfântul Atanasie, care l-a mișcat și l-a adus la pocăință. Odată, aflându-se în grădina unui prieten și plângând pentru viața sa, a auzit un glas de copil, care-l îndemna: „Ia și citește!”. Deschizând Sfânta Scriptură, a citit următorul cuvânt din Epistola către Romani (13, 12-14): Nu în ospețe și în beții, nu în desfrânări și fapte de rușine, nu în ceartă și în pizmă, ci îmbrăcați-vă în Domnul Iisus Hristos, iar grija de trup să nu o faceți spre poftă. Acesta era răspunsul lui Dumnezeu, la căutările lui Augustin. În Confesiunile sale, el mulțumește lui Dumnezeu pentru acest răspuns, În anul 387, Augustin primește botezul din mâinile Sfântului Ambrozie, în noaptea de Paști. Pe când avea 32 de ani, Sfânta Monica moare și Augustin se retrage în Tagaste, vinde tot ce are și întemeiază o mănăstire împreună cu prietenii și ucenicii săi.

După trei ani este sfințit preot la Hipon, de episcopul Valerius și începe o ascultare grea, slujirea Bisericii. Peste cinci ani este ridicat în scaunul lui Valerius și devine, în câțiva ani, căpetenia episcopatului african.

Scrierile lui Augustin dezvăluie măsura fără pereche a darurilor sale. Ca o conștiință vie a Ortodoxiei, Augustin se vede nevoit să apere dreapta credință, împotriva tuturor ereziilor, care se iviseră în Biserica lui Dumnezeu, în timpul acela: maniheii, donațienii, pelagienii. Dintre scrierile sale, cele mai însemnate sunt cartea Despre Trinitate, la care a lucrat 14 ani, și cartea Despre cetatea lui Dumnezeu. Scrierea care-i face cea mai mare cinste este cartea Retrăgărilor sale, o recunoaștere a propriilor greșeli, iar lucrarea lui cea mai citită este Confesiunile.

Fericitul Augustin rămâne dascălul fără asemănare al întregului Occident creștin. A murit la 28 august 430.

PERUGIA:

Cattedrale San Lorenzo (Duomo) - se află **Inelul Sfânt, verigheta Sfântului Iosif**.

Intrând în catedrală de pe portalul fațadei de sud, ești întâmpinat de Fecioara Maria, „care se roagă” cu mâinile întoarse spre credincioși, cu un gest de binecuvântare, de bun venit. Așezarea imaginii pe al treilea stâlp al naosului drept, încadrată de un tabernacol de lemn datând din 1855. , îi întâmpină pe credincioși

cu un gest protector. Devotamentul față de Fecioara Maria este cultivat și de custodia unui inel de piatră rară - analiza gemologică din 2004 a determinat că acesta este calcedonie, o varietate microcristalină de cuarț - pe care tradiția o atribuie fără adevărată temelie ca verigheta dintre Fecioara Maria și Iosif. Inelul datează probabil din sec.I d.Hr., expus pentru venerare, nu este o adevărată relicvă a credinței, ci o bijuterie care din uzul probabil profan a fost transfigurată într-un „simbol”. Transfigurat în „Sfântul Inel”, el îl păstrează cu grijă și este venerat în anumite ocazii, ca „comemorare” a participării la unirea conjugală a Mariei cu Iosif, este semn al fidelității conjugale, izvor de rodnicie și viață. Unii îi atribuie virtuți terapeutice pentru vedere, precum și a laptelui la proaspete mamici.

RAPALLO (35 km de Genova):

Santuario Nostra Signora din MONTALLEGRO - În acest loc, la 2 iulie 1597 **Preasfânta Născătoare de Dumnezeu s-a arătat** unui localnic și a lăsat ca mărturie a acestei apariții o icoană bizantină cu **“Adormirea Maicii Domnului”**, iar dimineața, pe locul în care a atins pământul a apărut un izvor cu apă sfântă.

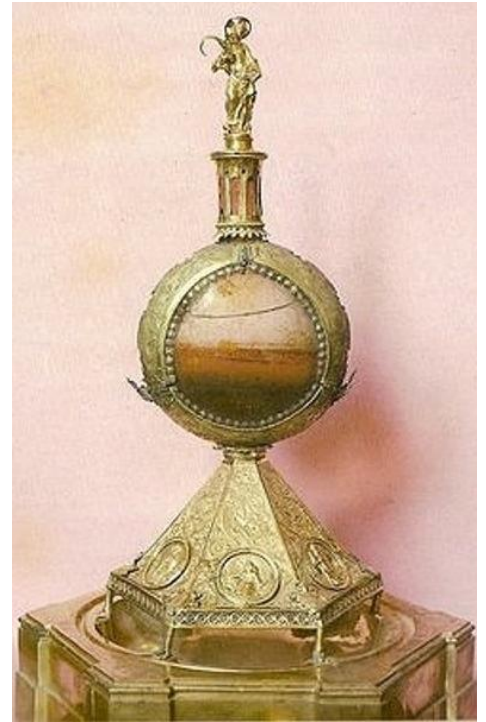
RAVELLO (provincia Salerno): - **Catedrala din Ravello**, în interiorul unei capele – există un vas de sticlă cu sângele Sfântului Mare Mucenic și Tămăduitor Pantelimon. În fiecare an, în luna iulie, putem asista la un miracol, la lichefierea sângelui, o parte din el trece de la starea solidă la starea lichidă (fără să fie agitat sau miscat).

O mică parte de sânge este păstrată într-o fiolă păstrată în biserica San Tomaso din Padova, dar aici sângele rămâne întotdeauna lichid și de culoare roșie. Mici porțiuni din sângele Sf. Pantelimon este venerat și în alte biserici din Roma, la Lanciano, și în Spania.

La Ravello este și un bust de argint al sfântului Pantelimon. Catedrala are cinci atracții: Capela sf. Pantelimon; o ușa de bronz; amvonul, care este susținut de 6 coloane spiralate și așezate pe lei de marmură; două mozaicuri minunate, și muzeul catedralei, care este accesibil prin intrarea laterală. La intrarea în Capelă era și o icoană mare a Sf. Pantelimon, cu sigurantă dăruită de comunitatea ortodoxă, scrisul era în limba română.

Sfântul Pantelimon a trăit în cetatea Nicomidia, din Asia Mică, pe timpul împăratului Maximian (286-305 d.Hr.). Tatăl său era senatorul păgân Eustorgiu, iar mama sa era creștină și se numea Euvula. Ei l-au numit pe copilul lor Pantoleon, ceea ce se tâlcuiește „cu totul leu”, nume prin care s-a arătat mai înainte curajul mărturisirii de care avea să dea dovadă. De mic mama sa a început să sădească în inima lui credința în Hristos și bunele deprinderi creștine, dar ea s-a stins de tânără. Tatăl său l-a trimis la școlile păgânești ale vremii pentru a învăța meșteșugul doctoricesc. El a mers la vestitul doctor al vremii, Eufrosin, despre care se spunea că era desăvârșit în meșteșugul vindecării trupești. În Nicomidia un preot bătrân, cu numele Ermolae, care, după ce a fost ucis de păgâni Sfântul Antim, episcopul Nicomidiei, se ascundea cu puțini creștini într-o casă mică și neștiută. De la acesta, tânărul Pantoleon a învățat tainele credinței și a înțeles puterea de vindecare a lui Hristos, Doctorul sufletelor și al trupurilor. Plecând într-o zi de la Ermolae, Pantoleon a găsit pe drum un copil care tocmai murise, mușcat de o viperă. Atunci s-a rugat Mântuitorului și îndată copilul a înviat, iar vipera a murit. Uimit de puterea lui Hristos, Pantoleon s-a întors la Ermolae, a primit botezul și a zăbovit șapte zile, împărtășindu-se cu Sfintele Taine, rugându-se și primind învățătură de la bătrânul preot. După aceasta, tânărul Pantoleon s-a dedicat vindecării oamenilor, atât prin meșteșugul doctoricesc, dar mai ales prin rugăciune și însemnarea cu semnul Crucii. El săvârșea aceste vindecări fără să ceară bani sau vreo altfel de răsplată de la cei vindecați. Sfântul tămăduitor a ajuns cunoscut după vindecarea unui orb, vestea despre el a ajuns până la împărat. Fiind de față la vindecarea orbului, tatăl Sfântului, Eustorgiu, a fost încreștinat atunci chiar de fiul său, iar la scurt timp s-a mutat la cele veșnice. Atunci Pantoleon a eliberat sclavii și a împărțit săracilor toată moștenirea sa. Vestea despre minunile lui ajungând la împăratul Maximian, acesta l-a chemat întâi pe orbul vindecat, ca să-i spună cum a dobândit vederea. Cel vindecat a mărturisit că Pantoleon l-a tămăduit cu puterea lui Hristos, în Care și el credea cu tărie. Împăratul s-a mâniat tare și a poruncit să i se taie capul celui ce fusese orb, iar Pantoleon, tămăduitorul lui, să fie prins și adus la judecată. Aici, Sfântul a rămas neclintit în credința sa și nici la făgăduințele împăratului, nici la înfricoșările cu chinuri grele, n-a încetat să mărturisească statornic credința în Hristos. A fost bătut cumplit, ars cu făclii, pus într-un cazan cu plumb topit, apoi aruncat fiarelor sălbatice. Fiind păzit nevătămat cu dumnezeiasca putere, Pantoleon a fost cercetat de Domnul Hristos, Care S-a arătat în chipul bătrânului Ermolae, vindecându-i rănila și îmbărbătându-l în mărturisire. Apoi împăratul a trimis la moarte pe preotul Ermolae, împreună cu ucenicii săi Ermip și Ermocrat, iar a doua zi, văzând stăruința în credință a lui Pantoleon, l-a osândit la moarte

prin tăierea capului cu sabia. Când a venit acea groaznică clipă a morții sale, Sfântul, împlinindu-și rugăciunea către Dumnezeu, a auzit glas din ceruri care i-a schimbat numele din Pantoleon în Pantelimon, adică „cel cu totul milostiv”. Atunci, Mucenicul a întins de bunăvoie gâtul spre sabie și i s-a tăiat capul. Era ziua de 27 iulie a anului 305. Multe minuni s-au săvârșit apoi la moaștele Sfântului Pantelimon, răspândite în toată lumea creștină. Capul Sfântului se află astăzi la Mănăstirea Sfântul Pantelimon din Muntele Athos, iar alte părți din moaștele sale se găsesc la Mănăstirea athonită Grigoriu. Brațul drept al Sfântului a fost adus de la Athos, la 23 septembrie 1750, de către domnitorul Grigorie II Ghica și așezat spre închinare în Biserica spitalului Sfântul Pantelimon, ctitorit de el la marginea orașului București. În anul 1960 racla cu moaștele Sfântului a fost strămutată la Biserica Sfântul Nicolae din orașul Pantelimon, unde se află și astăzi. Alte părți din moaștele Sfântului se găsesc la Catedrala Arhiepiscopală Sfinții Apostoli Petru și Pavel din Constanța, la Mănăstirea Sfinții Voievozi din Slobozia, la Mănăstirea Plumbuita din București și în alte sfinte locașuri din țară.

RIMINI :

În Biserica San Nicola - pe 9 mai 2024, la sărbătorirea Aducerii moaștelor Sfântului Ierarh Nicolae de la Mira Lichiei la Bari (primăvara anului 1087) s-a aflat spre închinare humerul stâng al Sfântului Ierarh Nicolae. La Sfânta Liturghie au participat ortodocși și catolici. Am putut audia și cântările cu care sfântul a fost cinstit prin glasurile melodioase ale Corului Internațional San Nicola, prezent la slujbă. Moastele Sfântului Nicolae se află la Rimini din vara anului 1177 și din 6 decembrie 2024 încolo, humerul stâng al Sfântului Ierarh Nicolae va fi expus spre cinstire în Catedrala din Rimini.

ROMA - „*Toate drumurile duc la Roma*” – această veche expresie vorbește despre importanța și măreția acestui oraș, fostă capitală a Impereiului Roman. Fondat în 753 î.Hr. în Roma au propovăduit sfinții Apostoli Petru și Pavel, aici primind și sfârșitul mucenicesc.

✚ **Catedrala Sfântului Petru în Vatican** (locul martiriului Sfântului Apostol Petru) - Sub catedrală se află galerii subterane, numite „Grote sfinte”. În ele sunt înmormântați aproape toți papii primelor veacuri. Aici se află **moaștele Sf. Apostol Petru**.

Apostolului Pavel i-a fost tăiat capul în afara orașului, iar Apostolul Petru a fost răstignit pe dealul Vaticanului cu capul în jos (a fost ultima sa dorință). Prima biserică a fost construită pe locul unde se află moaștele Sf. Petru de împăratul Constantin în 324. Din 1506 are aspectul actual.

În această biserică se află:

1. **Moaștele sfinților mucenici Proches și Martinian**, botezați de apostolul Petru.
2. **Moaștele Sf. Grigore Teologul**. Pe peretele capelei unde se află moaștele sfântului, se află icoana **Maicii Domnului Grabnic ajutătoare (Scoroposlușnița)**.
3. În partea închisă a bisericii (pe partea dreaptă, vis-a-vis de intrarea centrală) se află **moaștele sf. Leu, papa Romei, în capela care-i poartă numele**.
4. **Moaștele apostolului Simon Zilotul și a sf. Apostol Faddei** – în altarul capelei, dedicată sfântului dreptului Iosif (San Guiseppe).
5. **Moaștele sf. Grigore** – în altarul capelei, dedicată acestui sfânt (San Gregorio Magno).
6. **Moaștele sf. Ioan Gură de Aur** – în altarul capelei Horului (capella del Coro). Aici se mai află statuia apostolului Petru, foarte venerată de catolici, de ea se atinge fiecare cu mâna.

 Biserica Santa Maria Maggiore - considerată una din cele patru biserici importante ale Romei. Conform tradiției lui papa Liberiu i-a apărut în vis Maica Domnului în noaptea anului 352 și i-a ordonat să construiască o biserică pe locul unde a doua zi va ninge (era vară). Ceea ce s-a și întâmplat. Biserica a fost construită și reconstruită de-a lungul secolelor. În 1377 a fost adăugată și o clopotniță, considerată cea mai înaltă din Roma.

Aici se află:

1. **Ieslele Mântuitorului**, se află în cripta de sub altarul central. Este deschisă această relicvă pentru închinare numai în ziua Nașterii Domnului. Sub altar se păstrează o parte din moaștele Sfântului apostol Matei și moaștele sf. Apostol Epafra, unul din cei 70 de apostoli.
2. **Icoana Maicii Domnului făcătoare de minuni, adusă de împărăteasa Elena din Orient**.
3. **Moaștele Sf. Ieronim de Stridon** – în altarul principal, incaccesibil pentru închinare.

 Biserica Santa Croce in Gerusalemme - construită pe locul palatului în care a trăit împărăteasa Elena, mama împăratului Constantin. Construcția a fost terminată în 330.

Sf. Elena a adus în biserică multe sfințenii, printre care și un mare fragment din titlu de pe crucea Domnului.

Aici se află :

1. **parte din Lemnul Sfintei Cruci**
2. **Spini din coroana de spini a Mântuitorului**
3. **Unul din piroanele cu care Mântuitorul a fost răstignit**

4. **Titlu de pe Crucea Domnului.** Inscripția s-a păstrat doar în două limbi – în greacă și în latină. Iar inscripția în evreiască a fost împărțită în bucățele.

5. **Moaștele sf. Apostol Toma (deget).**

6. În biserică sub altarul principal se află **moaștele sf. mucenic Anastasie Persul și a sf. mucenic Chesarie, diaconul.**

7. În cripta, dedicată sfintei împărătese Elena, sub podeaua de mramoră se află **pământ adus de sfânta Elena de pe Golgota, din Palestina.**

✚ **Biserica Santa Scala** (cândva se numea „Sfânta sfintelor”, deoarece se păstrau multe sfințenii) - aici se află :

- **Sfânta Scară**, o scară din marmoră a vechiului palat Lateran, care nu mai există. Scara a fost adusă din Ierusalim la Roma de către Sf. Elena în 326. Ea s-a aflat în palatul lui Pontiu Pilat și pe ea a fost dus la judecată Iisus. Scara are 28 de scări, toate sunt acoperite cu scânduri din lemn, ca să fie protejată această sfințenie. Credincioșii și pelerinii urcă pe ea doar în genunchi, citind rugăciuni speciale pe fiecare treaptă, amintindu-și în rugăciune de suferințele Mântuitorului. Pe locurile unde a rămas sângele lui Hristos după biciuire sunt făcute ferestruici speciale din sticlă. Urcând în genunchi pe Sfânta Scară pelerinii coboară pe o scară laterală.
- Pe altarul principal se află **icoana cea nefăcută de mână omenească a Domnului.**

✚ **Biserica San Giovanni in Laterano** - situată aproape de palatul Lateran, a fost prima reședință a papilor.

Prima biserică a fost construită în sec. IV de către împăratul Constantin, fiind dedicată lui Hristos Mântuitorul. În sec VI aici se aflau terenurile renumitei familii a Lateranilor. De aici provine și denumirea. Când împăratul Constantin a primit creștinismul, a dăruit palatul acesta episcopului Romei, astfel determinând că aici va fi locul catedrei episcopului Romei și a tronului papal. Actualmente e sediul episcopului Romei.

Ulterior, palatul a fost transformat în biserică, în sec. X protectorul său devine Sf. Ioan Botezătorul, iar peste 200 de ani el e schimbat cu Ioan Teologul. Hramul rămâne același – Schimbarea la față a Domnului. Aici au avut loc 5 sinoade ecumenice, aici au trăit toți papii romani din prima mie de ani, anume aici s-a aflat sfânta Scară până la mutarea ei în capela San-Lorenzo. Palatul a fost distrus ulterior. În locul lui e înălțată o biserică, finisată în 1735.

Catedrala actuală datează din sec. 17. Este cea mai importantă după catedrala sf. Apostol Petru. Pe altarul principal are dreptul să săvârșească liturghia doar papa de la Roma.

Aici se află:

1. Sus de-asupra altarului principal se află **statuile din aur ale sfinților apostoli Petru și Pavel.** În aceste statui se află **capurile sfinților apostoli.**

2. Sub altarul principal – o scândură din vechiul altar, pe care a săvârșit liturghia însuși apostolul Petru.
3. În stânga de la altarul principal se află o placă pe care a fost săvârșită Cina cea de Taină. În fața acestui altar se află patru coloane de aur din templul lui Solomon din Ierusalim distrus de romani.
4. În curtea interioară - un cerc din fântâna samaritencei, dar și alte sfințenii.

✚ **Colosseumul** - Gianticul amfiteatru construit între anii 72-80 d.H., de către împăratul Vespasian, situat în centrul Romei – a fost folosit atât pentru luptele cu gladiatori, cu animale, dar și pentru execuțiile creștinilor care refuzau închinarea la idoli. Împăratul Traian a sărbătorit victoria asupra Daciei, în anul 107, organizând în Colosseum reprezentații pe durata a 123 zile, în care au fost sacrificate 11.000 de animale și 10.000 de gladiatori. Asemenea spectacole au continuat până în sec. V.

În cinstea și amintirea creștinilor mucenici este înălțată în Colosseum o cruce. Pe arena Colisseumului au primit sfârșit mucenicesc **sf. mucenic Ignatii Teoforul, sf. Mare mucenic Eustatie Plachida, sf. Muceniță Tatiana**, și mulți alții.

✚ **Arca împăratului Constantin** - alături de Colosseum se află arca de triumf a împăratului Constantin, înălțată în a. 312 în amintirea victoriei împăratului asupra lui Maxențiu.

✚ **Palatin** - este dealul pe care, conform tradiției, s-a început istoria Romei. Era centrul Romei. Aici era reședința regilor, palatele împăraților. Acum aici au rămas doar ruine. Aici se află **moaștele sf. mucenițe Anastasia** – în **biserica care-i poartă numele**.

- Aici se mai află **biserica sf. mucenic Sebastian**, unde se păstrează o parte din moaștele a acestui sfânt.

✚ **Biserica Sfântului Apostol Pavel și Biserica Tre Fontane**

Este locul de martiriu ale Sfântului Apostol Pavel. Acum acest loc este numit Tre Fontane. Se spune că atunci când capul Sf. Pavel a căzut pe pământ, au apărut trei havuzuri, care există până în prezent. În 324 pe mormântul Sf. Pavel a fost construită o biserică, de către împăratul Constantin. Din păcate, incendiul din 1823 a distrus mare parte a bisericii, cu excepția altarului cu moaștele apostolului. Biserica a fost reconstruită definitiv în 1854.

Aici se află: **moaștele sfinților apostoli Pavel și Timotei**. Conform altor date aici se află moaștele sfântului mucenic Timotei, iar moaștele apostolului Timotei se află în Termoli.

✚ **Biserica Santi XII Apostoli** - aici se află: **moaștele sfintei mucenițe Eugenia (Evghenia)** (a treilea compartiment în dreapta), în biserica de jos – **moaștele Sf. Apostoli Filip și Iacov, ruda Domnului**.

- ✚ **Biserica Sfinților Cosma și Damian** - aici se află: **moaștele Sfinților Cosma și Damian**

- ✚ **Biserica Sfântului Alexii** - aici se află: sub altarul bisericii – **moaștele Sf. mucenic Bonifatie și sf. Alexii**, omul Domnului (se poate atinge cu mâna prin gratii). În biserică se mai află **scara și fântâna din casa sf. Alexii**.

- ✚ **Biserica Sfintei Ecaterina** - este prima biserică ortodoxă din Roma, sfințită în mai 2009.

- ✚ **Biserica Sfântului Mucenic Clement** - cea mai veche biserică, construită în sec. I d. Hr.. La nivelul mediu se află biserică construită în sec. IV, a găzduit multe sfințenii. La nivelul superior se află biserică din sec. XII, în locul unde a trăit Sf. Clement. Construcția noii biserici a fost necesară din cauza incendiului din 1084. Aici se află:
 - sub altarul principal – **moaștele Sf. Clement**, al patrulea episcop roman, **o parte din moaștele sf. mucenic Ignatii Teoforul**.
 - În partea dreaptă de la altar într-o capelă mică, dedicată sfinților Chiril și Metodiu, se află **moaștele sfântului Chiril**.
 - S-a păstrat și o biserică veche din sec. V, în care astăzi este muzeu.

- ✚ **Baptiseriul Sf. Ioan Botezătorul** - construcția Baptiseriului a avut loc în perioada 1316 – 1325, dedicat lui Ioan Botezătorul, considerat protectorul Florenței. Înainte creștinii săvârșeau aici Taina Botezului. Toată încăperea e pictată în interior cu frescă. În prezent aici este muzeu. Aici se află:
 - **moaștele sfinților Chiprian și Iustina, moaștele mucenițelor Rufina și Secunda, moaștele mucenicului Asterii, Mavra și alții**.

- ✚ **Biserica Maicii Domnului «ALTARUL CERESC»** - această biserică se află pe dealul Capitoliu. Primele date sunt din sec. VI. Aspectul actual al bisericii este din 1348.
 - Principala sfințenie – **moaștele sfintei Elena**, mama împăratului Constantin (pe altar). Sfânta Elena a murit aproximativ la vârsta de 80 de ani, în 327. Moaștele sale se păstrează aici din sec. XVI.
 - Se mai află **o icoană făcătoare de minuni a Maicii Domnului**, care a aparținut împăraților romani.

- ✚ **Închisoarea Mamertină** - se află nu departe de dealul Capitoliu. Aici au fost ținuți sfinții apostoli Petru și Pavel, la fel și numeroși creștini mucenici.
- ✚ **Biserica San Pietro in Vincoli** - aici se află : **Lanțurile Sfântului Petru**

- ✚ **Catacombele Romane** - aici se află: mărturii ale primilor creștini.

La început creștinii nu aveau cimitire proprii. Dar treptat ei au început să facă diferite necropole subterane, care au primit denumirea de catacombe. Fiecare își avea denumirea sa. Aici creștinii aveau posibilitatea să facă liturghia la moaștele mucenicilor, să se adune la rugăciunea comună. Catacombele reprezintă niște galerii lungi. Aveau până la patru etaje. Adâncimea maximă ajungea până la 20 de metri. Înălțimea galeriei variază de la 2 m 20 cm până la 8 m. La începutul sec. V înmormântarea în catacombe s-a terminat. Pe parcursul unei perioade îndelungate ele erau folosite ca biserică. Mulți pelerini veneau să se închine la moaștele mucenicilor, dar în sec. VIII-IX moaștele mucenicilor au început să fie mutate în diferite biserici, iar însăși catacombele au început să pustiască și date uitării. Distrugerea materialului a dus la închiderea intrărilor. După o lungă uitare catacombele au fost ca din nou deschise și au devenit obiect de studiu pentru arheologul Antonio Bosio (1575-1629). După moartea lui, catacombele au avut de suferit, fiind jefuite, oamenii vindeau câte ceva sau foloseau materialul pentru construcții. **Doar** din sec. XIX s-au început lucrări sistematice de cercetare științifică și păstrarea catacombelor.

 Catacombele Sfantului Calist se afla pe partea dreapta a Căii Appia, în imediata apropiere a Bisericii “Quo Vadis?”.

Au fost construite începând cu jumătatea secolului al II-lea, fiind re-descoperite în secolul al XIX-lea de către Giovanni Battista Rossi, părintele arheologiei creștine. Acestea se numără printre cele mai mari și mai importante catacombe din Roma. Catacombele Sfantului Calist sunt o parte a unui complex ce ocupă o suprafață de 90 acri, având o rețea de galerii de aproximativ 20 km, pe patru niveluri, ce ajung la o adâncime mai mare de douăzeci de metri. În Catacombele Sfântului Calist au fost înmormântați zeci de martiri, șaisprezece papi și mii de creștini. Numele acestor catacombe vine de la diaconul Calist (Calixt) care, la începutul secolului al treilea, a fost pus de către papa Zefrinus ca administrator al cimitirului. După moartea papei Zefrinus, Calist a fost numit episcop al Romei. Astfel, aceste catacombe au devenit cimitirul oficial al Bisericii Romei.

În zona deschisă publicului se află două mici bazine cu trei abside, cunoscute sub numele de “Trichorae”. În cea situată către răsărit se presupune că au fost **înmormântați papa Zefrinus și Sfântul Tarcisius**.

Cimitirul subteran cuprinde câteva zone. **Criptele Lucinei, zona papilor și cea a Sfintei Cecilia** sunt cele mai vechi, datând din secolul al doilea. Celelalte zone sunt numite după Sfântul Miltiade (jum. sec. III), Sfântul Gaius și Sfântul Eusebiu (sfârșitul sec. al III-lea), zona de apus (prima jumătate a sec IV) și zona Liberiana (a doua jumătate a sec IV).

Cripta cimitirului, numită “micul Vatican” a fost locul oficial unde au fost înmormântați nouă papi. Pe pereții din față se află mormântul papei Sixt al II-lea, care a fost martirizat în timpul persecuțiilor lui Valerian.

➤ **Cripta Sfintei Cecilia** – În cripta imediat următoare se găsește **mormântul Sfintei Cecilia**, cunoscută ca ocrotitoare a muzicienilor. Provenind dintr-o

familie de nobili din Roma, a fost martirizată în secolul al treilea, fiind înmormântată în aceste catacombe, în locul în care acum poate fi văzută statuia sa. A fost cinstită și venerată în această criptă vreme de cinci secole. În 821 moaștele sale au fost mutate la Traveștere, în biserica închinată sfintei. Cripta a fost în întregime împodobită cu mozaic și frece (începând din sec IX). Pe perete, lângă statuie, putem vedea o veche icoană a Sfintei Cecilia oranta. Puțin mai jos, într-o mică nișă, se află o frescă în care este reprezentat Hristos ținând Sfânta Evanghelie. Pe partea dreaptă este reprezentat chipul Sfântului Urban. Tot în această criptă sunt **reprezențați trei martiri: Policamus, Sebastian și Quirinus.**

- **Cubiculele Sfintelor Taine** – Trecând prin galeriile pline de morminte (loculi), întâlnim cinci mici camere, adevărate morminte de familie, cunoscute, de regulă, sub numele de **cubiculele Sfintelor Taine**. Sunt importante mai ales pentru frescele lor. Acestea sunt datate la începutul sec al II-lea și reprezintă prin simboluri Taina Botezului și cea a Sfintei Euharistii.

Celelalte zone – Ajungem apoi în zona papei Militiade, care conține multe arcosolii și câteva cripte, precum cea numită “Refrigerium”, cripta celor patru anotimpuri etc. Apoi sunt criptele papilor Gaius și Eusebiu. **Cripta Sfântului Gaius** (sfârșitul sec. III) datorită proporțiilor excepționale era folosită și pentru adunările comunității de creștini. Mergând de-a lungul galeriei întâlnim cripta martirilor Calocerus și Parthenius, cubiculul diaconului Severus, important pentru o inscripție, în care, pentru prima dată, episcopul Romei este numit “Papă”, cubiculul celor cinci sfinți, pictați ca “oranti” și cubiculul Bunului Pastor.

Catacombele sfântului Sebastian - unul dintre cele mai mici cimitire creștine.

Au fost întotdeauna unele dintre cele mai accesibile catacombe și sunt cel mai puțin conservate (din cele patru etaje originale, primul este aproape complet dispărut). Aici se găsește:

- **Cripta restaurată a Sf. Sebastiano**, care conține un altar precum și un bust al sfântului, atribuite lui Bernini. De asemenea găsim aici trei mausolee din a doua jumătate a secolului al II-lea.
- Pe partea stângă este **mausoleul Ascia**, cu o pictură exterioară pe perete, care reprezintă lăstari de viță de vie.

Mai târziu pe catacombe împăratul Constantin a înălțat o biserică în 320 în cinstea **mucenicului Sebastian**. În această biserică, sub altarul principal se află **moaștele sfântului**. În partea dreaptă se păstrează piatra cu urma tălpilor Mântuitorului, luată de pe locul unde Domnul i-a apărut Apostolului Petru. În catacombele sf. Sebastian s-au aflat **moaștele sf. apostoli Petru și Pavel**.

SALERNO - În interiorul sacristiei **Catedralei Sfântului Apostol și Evanghelist Matei**, din anul 1081, se află: **mormântul Sfântului Apostol și Evanghelist Matei**. Sfântul Matei, protectorul orașului, a ajutat locuitorii de mai multe ori de-a lungul secolelor. În 1544, Sfântul a salvat orașul Salerno de la distrugere, forțând pirații sarazini conduși de Barbarossa să fugă. În semn de recunoștință, stema orașului a fost împodobită cu figura Sfântului Matei, care ține Evanghelia cu mâna stângă și binecuvântează cu dreapta. Capela Comorii, numită cândva Capela Relicvelor, este deschisă doar pe 21 septembrie, când catolicii îl venerază pe Sfântul Matei. Capela este foarte mică și păstrează statui de argint, cupe, potire, ..., părțile ale sfinților: Brațul Sfântului Matei, realizat în 1330, care se poartă în procesiune;

racla care conține o parte din părul Maici Domnului; bratul Sfintei Mucenite Agata; racla mâinii Sfintei Anastasia tot în argint din 1408 donată de Regina Margherita din Sicilia; degetul Sfintei Ecaterine din Alexandria. În 954 Salerno avea deja trupul Sfântului Matei, dar era ascuns. În 1081 a fost așezat în cripta din Catedrală. Sacristia, a fost construită în a doua jumătate a secolului al XVI-lea. În 1730, a fost pictată bolta înfățișând „Paradisul din Salerno” unde sunt reprezentați toți sfinții legați de orașul Salerno: Sfântul Matei, Sfânta Lucia,... , în centru este Sfânta Treime, nu departe mai apar Sfântul Arhanghel Mihail și Fecioara Maria. Pentru a intra în Catedrală o persoană adultă plătește 7€ și poate vizita și Muzeul Eparhial care este, fără îndoială, cel mai important container de opere de artă din Salerno. Moștenirea artistică a muzeului include lucrări din Evul Mediu până în secolul XX. Se găsește o colecție de tăblițe istorice din Evul Mediu creștin; piese ilustrate cu scene din Vechiul și Noul Testament, se pare că făceau parte dintr-un altar; o cruce pictată de la începutul secolului al XIII-lea; o crucea de lemn acoperită cu foi de alamă și pietre semiprețioase; o bogată colecție de picturi pe tempera din secolele XIV, XV și XVI; câteva pânze de la școala Caravaggio; mai multe lucrări de Andrea Sabatini, principalul interpret al rafaelismului sudic, toate înfățișând-o pe Maica Domnului; colecție de monede,...

SAN LORENZO IN CAMPO (aproximativ la 40 km de Pesaro)

Abația benedictină San Lorenzo in Campo –găzduiește o parte din moastele

Sfântului Mare Mucenic Dimitrie, Izvorătorul de mir. Fiul prefectului din Tesalonic, Sfântul Dimitrie a fost numit, după moartea tatălui său, guvernator, iar din pricina faptului că nu și-a tăinuit credința, a fost întemnițat. Fiind pornită persecuția creștinilor, pe vremea împăraților Dioclețian și Maximian, un tânăr curajos, pe nume Nestor, i-a cerut Sfântului Dimitrie binecuvântarea să îl

ucidă pe gladiatorul favorit al împăratului, Lie. Omorându-l pe acesta, Sfântul Mucenic Nestor a fost ucis de sabie, iar Sfântul Dimitrie a fost străpuns cu sulițele. Curgând mir din trupul său, sfintele moaște au fost puse spre închinare la Tesalonic, mulți dintre cei care se roagă primind ajutor de la Sfântul Mare Mucenic Dimitrie. Nu se cunoaște însă cu exactitate când au fost luate moaștele sale din sfânta sa biserică și transportate în Apus. Se presupune că aceasta s-ar fi întâmplat în perioada cruciadelor sau puțin mai târziu. Tesalonicenii nu cunoșteau locația unde se aflau sfintele moaște, până când arheologul Maria Theohari le-a dat de urmă în Italia, mai precis în abația benedictină San Lorenzo in Campo. Respectivul arheolog a elaborat prin urmare o comunicare științifică în cadrul Academiei Ateniene (iunie 1978), despre care s-a informat cu mare interes și mitropolitul de atunci al Tesalonicului Pantelimon al II-lea. Înaltpreasfințitul mitropolit a demarat procedura de readucere a moastelor la locul martiriului Sfântului Dumitru, la Tesalonic. Pe 23 octombrie 1978 a fost adus mai întâi cinstitul cap al sfântului, iar pe 10 aprilie 1980, au revenit în biserică din Tesalonic (Grecia) și alte parti din moaștele marelui mucenic, doar o parte din moaste sunt găzduite și pot fienerate în cripta bisericii din San Lorenzo in Campo. Credinciosii aleargă cu credință fierbinte și cu mare evlavie la Sfântul Dimitrie care dăruiește pace și mare milă!

TERMOLI:

Biserica Sfântului Timotei - se află: **moaștele Sf. Apostol Timotei**, ucenicul Sf. Apostol Pavel (Catedrala di Santa Maria, Piazza Duomo).

TORINO - Catedrala Sf. Ioan Botezătorul (sec. 15) - aici se află: **Giulgiul din Torino** (pânza care l-a acoperit pe Domnul Iisus în Mormântul Sfânt).

Torino, aflat la nordul țării, este al patrulea după mărime oraș din Italia. Este renumit datorită faptului că aici din 1578 se află Giulgiul Mântuitorului (Sindone), în care a fost înfășurat trupul Lui la înmormântare, păstrând urmele Sângelui Său Preasfânt. Uneori Sf. Giulgiu mai este numit a „cincea Evanghelie”, deoarece atât de mult ea a păstrat urmele suferințelor lui Hristos. Mai mult decât atât, Giulgiul poartă dovezi clare ale Învierii Mântuitorului.

În perioada secolelor I – VIII Giulgiul nu a părăsit Palestina și se bucura de o mare cinste. Apoi, multă vreme el s-a păstrat la Constantinopol, de unde a fost furată de cruciați și adusă în Europa. El fie apărea, fie iar dispărea. În sec. XIV Giulgiul a ajuns în Franța, iar în 1563 Giulgiul a fost adus în Torino, fiind păstrat în catedrala Sf. Ioan Botezătorul, în capella din stânga altarului. Periodic, Giulgiul este scos pentru închinare. Giulgiul, pe parcursul istorie, a ars de câteva ori, a fost fiert în ulei, a fost spălat, cu toate acestea, imaginea figurii omenești a rămas imprimată. Dar principalul mister al Giulgiului a fost descoperit în anul 1898, când Giulgiul a fost fotografiat pentru prima dată: pe negativ a apărut imaginea fotografică pozitivă a lui Hristos. Taina Giulgiului a fost descoperită în acea perioadă când omenirea se depărta de credință. Mulți oameni de știință după o studiere minuțioasă a Giulgiului au recunoscut faptul Învierii lui Hristos și din atești au devenit credincioși.

VENEȚIA - un oraș pe apă, constituit la 25 martie 421, în ziua sărbătorii Bunei Vestiri a Maicii Domnului. Venețienii îi consideră ca protectori ai orașului pe Maica Domnului și pe sf. Marcu, care în anul 52 a vizitat aceste locuri, propovăduind învățătura lui Hristos. După numărul de sfințenii, Veneția este al doilea oraș din Italia, după Roma. În Veneția se numără nu mai puțin de 20 e biserici dedicate Maicii Domnului. La fel aici sunt multe icoane vechi.

✚ **Catedrala San Marco** - se află: **moaștele Sf. Apostol și Evanghelist Marcu**, răpite din Alexandria de către neguțători veneției în anul 828, și altarul de aur.

În anul 828 musulmanii începuseră să distrugă bisericile creștine pentru a construi în locul lor mecate. Pentru a salva moaștele sf. Marcu și a le transporta cu corabia, neguțătorii au pus de-asupra carne de porc, de care musulmanii nu puteau nici să se atingă. Acestui subiect este dedicată mozaica de pe fațada catedralei. Când au adus moaștele în Veneția, a fost hotărât ca să-l facă pe Sf. Marcu protectorul orașului. Construcția bisericii a durat din 829 – 832. Biserica din păcate nu s-a păstrat, din cauza incendiului, ea a fost reconstruită. Noua biserică a fost construită în 1063, sfințită în 1094. Impresionante sun mozaicile, prezente și pe fașadă, și în interiorul bisericii. Suprafața lor e de 4240 m². Mozaicile de pe podea datează din sec. XII.

- Pe altarul principal se află **moaștele sf. apostol Marcu**.
- În spatele altarului se află un iconostas de aur – **Pala d'Oro**. Aceasta e o operă de artă bizantină, cunoscută mondial. Pentru ortodocși valoare ei e în icoanele vechi la care s-au înălțat mii de rugăciuni.

Iconostasul e făcut din lemn, acoperit cu aur. E înfrumusețat cu multe pietre scumpe (1927 pietre), care corespund la 12 tipuri de pietre, puse la baza Ierusalimului. În 1957 a fost făcută o construcție specială pe osie, datorită căreia, iconostasul poate fi întors. Cu fața la enoriași el este întors doar în timpul liturghiilor duminicale și a sărbătorilor.

- În partea de nord a bisericii se află un compartiment (capella), dedicat Maicii Domnului, în care se află **icoana Maicii Domnului Nicopea** (sec. XI -XII), adusă de cruciați din Constantinopol. Nu departe de această icoană se află altă icoană a **Maicii Domnului Odighitria**.
- În capella **sf. Isidor** se află **moaștele sfântului mucenic**.
- În catedrala Sf. Marcu se poate de văzut de asemenea, unele **imagini basorelief ale Maicii Domnului Oranta**. Toate acestea au fost aduse din Constantinopol, unde erau amplasate pe pereți și serveau ca sursă de apă sfințită. Toate basoreliefurile datează din sec. X-XII.
- Deosebit de cinstită este **Oranta** din partea stângă a peretelui vesti, datează din sec X, fiind cea mai veche. Ea este numită „**Maica Domnului a Milei**” (Madonna della Grazia).
- Multe sfințenii se păstrează în *Tezaurul catedralei*. Aici se află mai mult de o **sută de relicve cu moaște**. Aproape totul a fost adus din Bizanț și Pământul Sfânt de către cruciați. Tezaurul constă din trei părți: santuario, antitesoro și tesoro. Conține mai mult de 283 de opere de artă. Aici se află și racla cu o parte din Crucea Domnului și multe icoane vechi.

✚ **Biserica Santa Lucia** (al doilea hram: Sf Prooroc Ieremia) - aici se află: **moaștele Sf. Lucia**.

✚ **Biserica San Zaccaria** - aici se află: **moaștele Sf. Zaharia**, tatăl sfântului Ioan Botezătorul și **moaștele Sf. Atanasie cel Mare**. În dreapta de la intrare, pe altar, se află moaștele sf. Atanasie cel Mare și un pic mai sus – moaștele sf. prooroc Zaharia.

✚ **Biserica Sf. Ioan Botezătorul / Biserica San Giovanni Bragora** - În această biserică din sec IV se păstrează multe sfințenii. În această biserică a fost botezat renumitul compozitor Antonio Vivaldi (4 martie 1678), alături stă casa lui. Aici se află:

1. **Moaștele Sf. Ioan cel Milostiv**, păstrat întocmai. Se află în raclă de mramoră sub sticlă în a doua capellă pe partea dreaptă de la intrare.
2. **O parte din moaștele sf. Ioan Botezătorul** (o coastă) – se păstrează în altar și poate fi adusă spre închinare.
3. **Câteva ace de la coroana de spini a Mântuitorului**
4. **O parte din Crucea Mântuitorului**
5. **Crucea cuviosului Savva**. În cruce sunt **părți din crucea Mântuitorului**. Moaștele Sf. Savva au fost aduse din Palestina și multă vreme s-au aflat în Veneția, în această biserică. Apoi moaștele au fost întoarse pe Pământul Sfânt, dar crucea au lăsat-o.
6. **Mâna sf. mucenic Policarp Smirnskii** – în peretele altarului principal.
7. **O parte din moaștele sf. apostol Andrei cel dintâi Chemat** – în peretele altarului principal.

8. Icoana Maicii Domnului Nicopea (mijl. Sec. XVI) și icoana ortodoxă Odighitria (sec. XVII).

9. Icoana ortodoxă a sf. Nicolae (sec. XVII)

Sfințeniile acestei biserici (cu excepția moaștelor sf. mc. Policarp și a ap. Andrei) sunt accesibile spre închinare cu o înțelegere prealabilă cu responsabilul bisericii.

✚ **Biserica San Giacomo Maggiore** - aici se află: **un os din moaștele Sf. Iacov cel Mare**, fratele Sf. Apostol și Evanghelist Ioan

✚ **Biserica greacă a Sf. Gheorghe** - a fost construită în sec. XVI și multă vreme era unica biserică ortodoxă în Veneția. După căderea Constantinopolului – 1453, mulți greci au fugit în Italia și astfel a apărut necesitatea să aibă propria biserică. Ea a fost construită în 1573.

Aici se află:

1. **Mâna dreaptă a sf. Vasile cel Mare**
2. **O parte din moaștele sf. Gheorghe biruitorul**
3. **Icoana făcătoare de minuni a Mântuitorului în iconostas**
4. **Icoana făcătoare de minuni a Maicii Domnului Odighitria în iconostas**

5. Icoana sf. Gheorghe în iconostas

✚ **Biserica lui Ioan Milostiv** - aici se află: **spini din coroana Mântuitorului**. Spini din coroana Mântuitorului sunt în jur de 70 în toată lumea. – Roma, Bari, Lisabona, Ghenuia, Veneția.

✚ **Lido din Venetia - Biserica Sfântului Nicolae** - aici se păstrează: **o parte din moaștele Sf. Nicolae**, într-o raclă de marmoră, pe altar

✚ **Biserica sf. mucenic Iulian** - a fost fondată în 829, fiind modificată ulterior. Aspectul contemporan datează din 1553. Aici se află: **moaștele cuviosului Pavel Tebeul**, pe altarul principal în raclă de marmoră; **moaștele sf. Gherman**, patriarhul Constantinopolului (aduse din catacombele Romei).

✚ **Biserica lui Hristos Mântuitorul** - fondată de la începuturile Veneției. Aspectul contemporan e din sec. VII. Aici se află **moaștele sf. mucenic Teodor Stratilat** – pe altarul capellei din dreapta și **capul sfintei Ana**. Moaștele nu sunt accesibile pentru închinare.

✚ Pe **insula Santa Elena** – **biserica Sfanta Elena**, adăpostește moaștele **Sfintei Împărătese Elena**, mama împăratului Constantin.

- ✚ **Chiesa di Santa Maria Formosa** - Însăși Maica Domnului a ordonat construirea acestei biserici, apărând episcopului Magna. Aici se află:
 - **Icoana Maicii Domnului „Mângâietoarea”**, pictată în sec. XVI de un pictor grec.
 - **Moaștele cuvioasei Maria, numită Marina**

✚ **Biserica San Silvestro** - O parte din capul Sfântului Apostol Barnaba

✚ **Biserica della Salute** – din 1652, o parte a antebrațului Sfântului Anton de Padova se află la Venetia.

VERONA

Biserica Sf. Zeno - aici se află : **moaștele Sf. Zeno**, episcop care a guvernat Verona între anii 362 – 380 și a fost martirizat de către împăratul roman Gallienus.

Locurilor unde se mai găsesc Sfintele Moaște ale Sfântului Ioan Gură de Aur:

- * Schitul Darvari, București, România.
- * Mănăstirea Secu, Județul Neamț, România.
- * Catedrala Episcopala din Craiova, România.
- * Biserica Sfânta Ecaterina, Facultatea de Teologie din București, România, unde se vor păstra până la construirea Catedralei Mântuirii Neamului.
- * Catedrala Sfântul Gheorghe, Patriarhia Ecumenică de Constantinopol (actualul Istanbul), Turcia.
- * Mănăstirea Filoteu, Sfântul Munte Athos, Grecia, păstrează mâna dreaptă a Sfântului Ioan Gură de Aur.
- * Mănăstirea Vatoped, Sfântul Munte Athos, Grecia, păstrează cu mare cinste capul Sfântului Ioan, cu urechea stângă întreagă. Se spune de către părinții cei din vechime, că la urechea stângă i-a tâlcuit Sfântul Apostol Pavel înțelesurile Sfintelor sale Epistole și a rămas neputrezită spre mărturie că tâlcuirea sfântului a fost de o reală sfințenie.
- * Mănăstirea Varlaam, Meteora, Grecia.
- * Capela Imaculata Concepție, Basilica San Pietro, Roma, Italia.